

Popiežius

Benediktas XVI	
PAMOKSLAS PER ŠV. MIŠIAS JONĄ PAULIŲ II SKELBIANT PALAIMINTUOJU	2
APIE BIBLIJOS ĮKVĖPIMĄ IR TIESĄ	4

Popiežiaus katechezės

Benediktas XVI	
APIE TERESĘ LIZJIETĘ	4
APIE ŠVENTUMĄ	6
APIE MALDĄ SENOSIOSE KULTŪROSE	8

Lietuvos vyskupai

ARKIVYSKUPO S. TAMKEVIČIAUS VIEŠAS KREIPIMASIS Į LR SEIMO NARIUS, SVARSTANČIUS ĮSTATYMŲ DĖL DIRBTINIO APVAISINIMO PROJEKTUS	10
--	----

Bažnyčia Lietuvoje

Dievo Gailestingumo savaitė	11
Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas	15

Homilijos

LIUDYTI VILTĮ	
VI Velykų sekmadienis (A)	19
PABAIGA IR PRADŽIA	
Kristaus žengimas į dangų – Šeštinės (A)	20

Bažnyčia pasaulyje

Jono Pauliaus II beatifikacija	21
Instrukcija <i>Universae Ecclesiae</i> dėl <i>motu proprio Summorum Pontificum</i> taikymo	22
Popiežius ragina liturgijoje derinti tradiciją ir pažangą	23
Evangelizacija nepaisant persekiojimų	23

Benediktas XVI

Pamokslas per šv. Mišias Joną Paulių II skelbiant palaimintuoju

Šv. Petro aikštė, 2011 m. gegužės 1 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Prieš šešerius metus į šią aikštę buvome susirinkę per popiežiaus Jono Pauliaus II laidotuves. Didelis buvo netekties skausmas, bet dar didesnis patyrimas begalinės malonės, aprėpusios Romą ir visą pasaulį, – malonės, kuri buvo tarsi mano pirmtako viso gyvenimo ir pirmiausia jo liudijimo kančia vaisius. Jau tą dieną jutome jo šventumo kvapą, o Dievo tauta įvairiškai rodė jam savo pagarbą. Todėl pageidavau, kad skelbimo palaimintuoju procesas, deramai gerbiant Bažnyčios nuostatus, gana sparčiai judėtų į priekį. Šiandien atėjo lauktoji diena: ji atėjo greitai, nes tai patiko Viešpačiui: Jonas Paulius yra palaimintasis!

Nuoširdžiai sveikinu visus šia džiugia proga gausiai atvykusius į Romą iš viso pasaulio – kardinolus, Rytų katalikų Bažnyčių patriarchus, brolius vyskupus ir kunigus, oficialias delegacijas, pasiuntinius ir viešojo gyvenimo atstovus, pašvęstuosius asmenis ir tikinčius pasauliečius. Taip pat sveikinu visus, prisijungusius prie mūsų per radiją ir televiziją.

Šis sekmadienis yra antrasis Velykų sekmadienis, kurį palaimintasis Jonas Paulius II pavadino Dievo Gailingumo sekmadieniu. Šiandieniam šventimui ši data buvo parinkta todėl, kad Apvaizdos valia mano pirmtakas Dievui savo dvasią atidavė kaip tik per šios šventės vigiliją. Be to, šiandien yra Marijos mėnesio – gegužės pirmoji diena, lygia greta ir šventojo Juozapo Darbininko atminimo diena. Visi šie elementai kartu praturtina mūsų maldą ir padeda mums, kurie tebekeliaujame per erdvę ir laiką. Visiškai kitaip švenčia angelai ir šventieji danguje! Nepaisant to, Dievas yra tik vienas ir vienas yra Viešpats Kristus, kaip tiltas jungiantis žemę ir dangų. Ir šią akimirką labiau nei kada nors jaučiame artumą, tarsi dalyvautume dangiškojoje liturgijoje.

„Palaiminti, kurie tiki nematę!“ (Jn 20, 29). Šį palaiminimą, tikėjimo palaiminimą, Jėzus ištaria šiandienėje Evangelijoje. Jis mus ypatingu būdu palyti, nes susirinkome švęsti skelbimo palaimintuoju; negana to, palaimintuoju skelbiamas popiežius, Petro įpėdinis, pašauktas stiprinti brolių tikėjimą. Jonas Paulius II palaimintas dėl savo tvirto bei dosnaus apaštališkojo

tikėjimo. Ir iškart į galvą ateina kitas palaiminimas: „Palaimintas tu, Simonai, Jonos sūnau, nes ne kūnas ir kraujas tau tai apreiškė, bet mano Tėvas, kuris yra danguje!“ (Mt 16, 17). Ką dangiškasis Tėvas apreiškė Simonui? Kad Jėzus yra Kristus, gyvojo Dievo Sūnus. Dėl to tikėjimo Simonas tampa Petru, uola, ant kurios Jėzus gali statyti savo Bažnyčią. Amžiną Jono Pauliaus II palaiminimą, kurį šiandien Bažnyčia džiugiai skelbia, kaip tik ir sudaro šie Kristaus žodžiai: „Palaimintas tu, Simonai“ ir: „Palaiminti, kurie tiki nematę!“. Tai tikėjimo palaiminimas, kurį kaip dovaną iš Dievo Tėvo Bažnyčiai statydinti gavo ir Jonas Paulius II.

Bet mūsų mintys krypsta į dar vieną palaiminimą, Evangelijoje pirmesnę už visus kitus. Tai Mergelės Marijos, Atpirkėjo Motinos, palaiminimas. Jai, ką tik pradėjusiai savo iščiose Jėzų, šventoji Elzbieta taria: „Laiminga itikėjusi, jog išsipildys, kas Viešpaties jai pasakyta“ (Lk 1, 45). Tikėjimo palaiminimo provaizdis yra Marija. Visi džiaugiamės, kad Jonas Paulius II palaimintuoju skelbiamas Marijos mėnesio pirmąją dieną, motiniškai žvelgiant Marijai, kuri savo tikėjimu parėmė apaštalų tikėjimą ir nuolatos remia jų įpėdinių, ypač tų, kurie pašaukiami į Petro sostą, tikėjimą. Marija pasakojimuose apie Kristaus prisikėlimą neminima, tačiau yra visur tartum paslapčia: ji yra motina, Jėzaus patikėta kiekvienam iš mokinių ir visai bendruomenei. Pirmiausia šventieji Jonas ir Lukas mini Marijos realų ir motinišką buvimą ankstesniuose nei šiandienė Evangelija ir pirmasis skaitinys tekstuose: pasakojime apie Jėzaus mirtį, kai Marija stovi kryžiaus papėdėje (Jn 19, 25), ir Apaštalų darbų pradžioje, kur ji vaizduojama melstis Paskutinės vakarienės menėje susirinkusių mokinių viduryje (Apd 1, 14).

Antrajame šiandieniam skaitinyje irgi kalbama apie tikėjimą, ir kaip tik Petras, kupinas dvasinio entuziazmo, nurodo, kas yra neseniai pakrikštytųjų vilties ir džiaugsmo pagrindas. Norėčiau atkreipti dėmesį, Petras šiame tekste, esančiame jo Pirmojo laiško pradžioje, kalba ne ragindamas, bet konstatuodamas. Jis rašo: „Jūs džiaugsitės“, – ir priduria: „Jūs mylite jį, nors ir nesate jo matę; tikėdami jį, nors ir neregėdami, džiūgaujate neapsakomu ir šlovingiausiu džiaugsmu, nes žinotės gausią tikėjimo siekinį – sielų išganymą“ (1 Pt 1, 6. 8–9). Viskas reiškia tiesiogine nuosaka, nes egzistuoja nauja, Kristaus prisikėlimo sukurta, tikėjimui prieinama tikrovė. „Taip Viešpaties padaryta, – sakoma psalmėje, – koks mums nuostabus reginys“ (Ps 118, 23), reginys tikėjimo akims.

Brangūs broliai ir seserys, šiandien prieš mūsų akis visoje dvasinėje prisikėlusio Kristaus šviesoje sušvyti mylimo ir gerbiamo Jono Pauliaus II asmuo. Šiandien jo

vardas pridedamas prie būrio šventųjų ir palaimintųjų, kuriuos jis per 27 savo pontifikato metus paskelbė šventaisiais ir palaimintaisiais, galingai primindamas visų pašaukimą į krikščioniškojo gyvenimo aukštumas – į šventumą, kaip patvirtinta ir Susirinkimo konstitucijoje apie Bažnyčią *Lumen gentium*. Visi Dievo tautos nariai – vyskupai, kunigai, diakonai, pasauliečiai, pašventieji asmenys – visi esame pakeliui į dangiškąją tėvynę, kur pirma mūsų nuėjo Mergelė Marija, nepakartojamai ir tobulai susijusi su Kristaus ir Bažnyčios slėpiniu. Karolis Wojtyła iš pradžių kaip vyskupas augziliaras, o paskui kaip Krokuvos arkivyskupas dalyvavo Vatikano II Susirinkime ir gerai žinojo, kad Susirinkimo sprendimas paskutinį dokumento apie Bažnyčią skyrių paskirti Marijai reiškę Atpirkėjo Motiną padaryti šventumo įvaizdžiu ir pavyzdžiu kiekvienam krikščioniui ir visai Bažnyčiai. Tokį teologinį požiūrį palaimintasis Jonas Paulius II atrado jaunystėje ir puoselėjo bei gilino visą gyvenimą – požiūrį, išreikštą bibliiniu Kristaus ant kryžiaus ir jo motinos Marijos kryžiaus papėdėje įvaizdžiu. Tą vaizdą, randamą Jono evangelijoje (Jn 19, 25–27), Karolis Wojtyła įkėlė į savo vyskupiškąjį ir paskui popiežiškąjį herbą: auksinis kryžius, dešinėje apačioje raidė „M“ ir šūkis „Totus tuus“, kylantis iš šventojo Liudviko Marijos Grinjono de Monforo garsaus posakio, kuriame Karolis Wojtyła išvelgė pagrindinį savo gyvenimo principą: „*Totus tuus ego sum et omnia mea tua sunt. Accipio te in mea omnia. Praebe mihi cor tuum, Maria* – Esu visas tavo, ir viskas, ką turiu, yra tavo. Tave priimu į viską, kas mano. Dovanok man savo širdį, Marija“ (Traktatas apie tikrąjį maldingumą Švenčiausiajai Mergelei, 266).

Naujasis palaimintasis savo testamente rašė: „Kardinolų konklavai 1978 m. spalio 16 d. išrinkus Joną Paulių II, Lenkijos primas kardinolas Stefanus Wyszyńskiškas man pasakė: *Naujajam popiežiui teks užduotis nuvesti Bažnyčią į trečiąjį tūkstantmetį.*“ Toliau Jonas Paulius II pridūrė: „Trokštu dar kartą padėkoti Šventajai Dvasiai už didžiulę Vatikano II Susirinkimo dovaną; kartu su visa Bažnyčia – ir pirmiausia su visu episkopatu – jaučiuosi jo skolininkas. Esu įsitikinęs, kad būsimos kartos dar ilgai sems turtus, dovanotus mums šio XX a. Susirinkimo. Kaip vyskupas, nuo pirmosios iki paskutinės dienos dalyvavęs Susirinkimo vyksme, šį didų paveldą norėčiau patikėti tiems, kurie ateityje bus pašaukti jį įgyvendinti. O pats dėkoju Amžinajam Ganytojui, kad leido man tarnauti šiam didingam reikalui per visus mano pontifikato metus.“ Kas tas „reikalas“? Tai tas pats, apie ką Jonas Paulius II prakalbo per savo pirmas iškilmingas šv. Mišias šv. Petro aikštėje įsimintiniais žodžiais: „Nebijokite! Atverkite, ne, plačiai atlapokite duris Kristui!“ Tai, ko naujai išrinktasis popiežius visų prašė, padarė pats pirmas – atvėrė Kristui visuomenę, kultūrą, politikos ir ekonomikos sistemas, milžino jė-

gomis, gautomis iš Dievo, apgręždamas, regis, nebeapgręžiamą tendenciją. Tikėjimo, meilės ir apaštališkosios drąsos liudijimu, lydimu didžiulio žmogiškojo jautrumo, šis lenkų tautos sūnus padėjo viso pasaulio krikščionims nusikratyti baimės vadinti save krikščionimis, priklausyti Bažnyčiai ir kalbėti apie Evangeliją. Vienu žodžiu, jis mums padėjo atsikratyti tiesos baimės, nes tiesa yra laisvės laidas. Kalbant dar glausčiau, jis grąžino mums jėgą tikėti į Kristų, nes Kristus yra *Redemptor hominis*, žmogaus Atpirkėjas: tokia buvo jo pirmos enciklikos tema ir visų kitų leitmotyvas.

Karolis Wojtyła, sėsdamas į Petro sostą, kartu atsinešė savo gilius marksizmo ir krikščionybės sankirtos apmąstymus, kurių centre yra žmogus. Jo žinia buvo štai ši: žmogus yra Bažnyčios kelias, o Kristus – žmogaus kelias. Šia žinia, kuri yra didysis Vatikano II Susirinkimo ir jo „vairininko“, Dievo tarno popiežiaus Pauliaus VI, palikimas, Jonas Paulius II rodė kelią Dievo tautai ir pervedė ją per trečiojo tūkstantmečio slenkstį, kurį, žvelgdamas į Kristų, pavadino „vilties slenkščiu“. Per ilgą pasirengimo Didžiajam jubiliejui kelionę jis suteikė krikščionims naujas gaires ateičiai, Dievo, kuris pranoksta istoriją, tačiau kartu ir daro jai tiesioginį poveikį, ateičiai. Šią vilties tarnybą, tam tikru būdu paliktą marksizmui ir pažangos ideologijai, jis vėl pagrįstai sugrąžino krikščionybei, atkurdamas pastarosios autentišką vilties veidą – vilties, įgalinančios gyventi istorijoje „advento“ dvasia, asmeninį ir bendruomeninį buvimą nukreipus į Kristų, žmogaus pilnatvę ir jo puoselėjamų teisingumo bei taikos lūkesčių atbaigą.

Galiausiai Dievui norėčiau padėkoti ir už dovanotą galimybę ilgą laiką būti palaimintojo Jono Pauliaus II bendradarbiu. Jau anksčiau buvau su juo susipažinęs ir išmokęs jį branginti, tačiau per tuos dvidešimt trejus metus nuo tada, kai 1982 m. jis pašaukė mane į Romą būti Tikėjimo mokymo kongregacijos prefektu, būdamas šalia ėmiau jį gerbti dar labiau. Mano tarnybą palaikė jo dvasinė gelmė ir turtingos išvalgos. Visada jaudindavo ir įkvėpdavo jo pavyzdinga malda: net savo tarnybos gausių pareigų verpete panirdavo į susitikimą su Dievu. O paskui tas liudijimas kančia: Viešpats pamažu iš jo atėmė viską, bet jis liko „uola“, kaip to troško Kristus. Jo gilus nuolankumas, grįstas artima vienybe su Kristumi, leido jam toliau vadovauti Bažnyčiai ir pateikti pasauliui žinią, dar iškalbingesnę kaip tik tada, kai menko fizinės jėgos. Taip jis nepakartojamu būdu įgyvendino kiekvieno kunigo ir vyskupo pašaukimą būti visiškai viena su Jėzumi, kurį jis Bažnyčioje kasdien gauna ir atnašauja.

Palaimintas tu, mylimas popiežiau Jonai Pauliau II, nes tikėjai! Prašome tavęs, iš dangaus toliau stiprink

► Popiežiaus katechezės

Dievo tautos tikėjimą. Taip dažnai šioje aikštėje laimindavai mus iš rūmų. Šiandien prašome: Šventasis Tėve, palaimink mus! Amen.

Apie Biblijos įkvėpimą ir tiesą

2011 m. gegužės 2 d.

*Ištraukos iš popiežiaus Benedikto XVI žinios
Popiežiškosios Biblijos komisijos kasmetinio visuotinio
susirinkimo apie Biblijos įkvėptumą ir tiesą proga*

<...> Ši tema yra viena svarbiausių mano posinodinio apaštališkojo paraginimo *Verbum Domini* temų, aptariamų pirmojoje dalyje (plg. 19). Tame dokumente rašiau: „Svarbiausia sąvoka Šventajam Raštui kaip Dievo žodžiui žmonių žodžiais suvokti yra įkvėpimas.“ Būtent įkvėpimas kaip Dievo veikimas įgalina Dievo žodį išreikšti žmonių žodžiais. Vadinasi, įkvėpimo tema yra svarbi „tinkamam Rašto skaitymui ir jo teisingam aiškinimui“. Iš tiesų šventųjų raštų aiškinimas, nekreipiantis dėmesio į įkvėpimą ar tai užmirštantis, neatsižvelgia į svarbiausią ir vertingiausią jų bruožą – kilmę iš Dievo.

Toks aiškinimas nepriartina žmogaus prie Dievo žodžio ir todėl pražudo neįkainojamą lobį, glūdintį mums Šventajame Rašte. Tokiam aiškinimui rūpi vien žmogiški žodžiai, net jei jie, nelygu raštas, išsiskirtų nepaprasta gelme ir grožiu. Apibūdinant įkvėpimą, kalbama apie Šventojo Rašto giliają prigimtį ir svarbiausią bei savitą reikšmę, būtent apie jo kaip Dievo žodžio kokybę.

Negana to, tame pačiame paraginyje priminiau, kad „Sinodo tėvai, be to, iškėlė aikštėn, kad su įkvėpimo tema susijusi Rašto tiesos tema. Todėl gilinimasis į įkvėpimo dinamiką neabejotinai veda prie geresnio šventosiose knygos pateiktos tiesos supratimo“ (ten pat).

Pasak Susirinkimo konstitucijos *Dei Verbum*, Dievas adresuoja mums savo žodį, kad apreikštų save ir atskleistų savo valios slėpinį (plg. 2). Per savo Žodį Dievas trokšta perteikti mums tiesą apie save ir žmonijos išganymo planą. Tad pastangos atrasti šventosiose knygos vis daugiau tiesos prilygsta siekiui vis labiau pažinti Dievą ir jo išganomosios valios slėpinį.

„Teologinėje refleksijoje įkvėpimas ir tiesa visada laikyti Šventojo Rašto bažnytinio aiškinimo svarbiausiomis sąvokomis. Tačiau reikia pripažinti, kad šiandien, norint geriau atsilipti į poreikį aiškinti šventuosius

raštus pagal jų prigimtį, jas būtina tinkamai pagilinti“ (*Verbum Domini*, 19).

Imdamasi Biblijos įkvėpimo ir tiesos temas, Popiežiškoji Biblijos komisija pašaukta savitai ir kompetentingai prisidėti prie tų dalykų būtino gilinimo. Iš tiesų, Bažnyčios gyvenimui ir misijai esmiškai svarbu, kad šventieji tekstai būtų aiškinami pagal jų prigimtį: įkvėpimas ir tiesa yra pamatiniai šios prigimties dėmenys. <...>

Galiausiai norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad, siekiant tinkamai aiškinti, nevalia mechaniškai taikyti nei įkvėpimo, nei absoliučios tiesos kriterijaus ekstrapoliuojant pavienę frazę ar posakį. Kontekstas, leidžiantis suvokti Šventąjį Raštą kaip Dievo žodį, neatsiejamas nuo Dievo santykio su žmogumi istorijos visumoje, kur individualūs elementai vienas kitą apšviečia ir atveria supratimui. <...>

Benediktas XVI

Apie Teresę Lizjietę

2011 m. balandžio 6 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Šiandien norėčiau pakalbėti apie šventąją Teresę Lizjietę, Kūdikėlio Jėzaus ir Šventojo Veido Teresę, šiame pasaulyje gyvenusią tik 24 metus, XIX a. pabaigoje, kukliai ir nepastebimai, bet po mirties ir jos raštų paskelbimo tapusią viena žinomiausių ir mylimiausių šventųjų. „Mažoji Teresė“ niekada nepaliovė padėjusi pačioms paprasčiausioms sieloms, mažutėliams, vargšams ir kenčiantiesiems, kurie kreipė į ją maldas. Tačiau ji sykiu taip apšvietė visą Bažnyčią savo giliu dvasiniu mokymu, kad garbingasis popiežius Jonas Paulius II 1997 m. panorė suteikti jai Bažnyčios mokytojos titulą, kuris papildė jau 1939 m. Pijaus XI jai suteiktą Misijų globėjos titulą. Mano garbingasis pirmtakas pavadino ją *scientia amoris* mokove (*Novo millennio ineunte*, 42). Šį mokslą, kuriame ji matė visą tikėjimo tiesą suspindint meile, ji pirmiausia išdėstė *pasakojime apie savo gyvenimą*, pavadintame *Vienos sielos istorija* ir paskelbtame praėjus metams po jos mirties. Knyga iškart sulaukė milžiniškos sėkmės, buvo išversta į daugybę kalbų ir pasklido po visą pasaulį. Norėčiau pakviesti jus iš naujo atrasti šį mažą didįjį lobį, šį šviesų pilnatviško gyvenimo Evangelija komentara! *Vienos*

sielos istorija yra nuostabi Meilės istorija, pasakojama taip autentiškai, paprastai ir šviežiai, kad skaitytojas negali likti nesužavėtas! Bet kas buvo ta visą Teresės gyvenimą nuo vaikystės iki mirties pripildžiusi Meilė? Brangūs bičiuliai, ta Meilė turi veidą, turi vardą, tai Jėzus! Šventoji nepaliaujamai kalba apie Jėzų. Todėl, norėdami prasiskverbti į jos mokymo šerdį, apžvelkime didžiuosius jos gyvenimo etapus.

Teresė gimė 1873 m. sausio 2 d. Alansone, Normandijoje, Prancūzijoje. Ji buvo jauniausia Liudviko ir Zelijos Martenų, sutuoktinių ir pavyzdingų tėvų, paskelbtų palaimintaisiais 2008 m. spalio 19 d., duktė. Jie turėjo devynis vaikus, iš kurių keturi mirė jauno amžiaus. Liko penkios dukterys, kurios visos tapo vienuolėmis. Ketverių metų Teresę smarkiai sukrėtė motinos mirtis (Ms A, 13r). Jos tėvas su dukterimis tada persikelia į Lizjė miestą, kur šventoji praleis visą savo gyvenimą. Vėliau Teresę ištiko rimta nervų liga, ji buvo išgydyta dieviškosios malonės, kurią ji pati pavadino „Švč. Mergelės šypsena“ (ten pat, 29v–30v). Paskui priėmė pirmąją Komuniją, kurią intensyviai išgyveno (ten pat, 35r), ir eucharistinį Jėzų padarė savo gyvenimo centru.

1886 m. „Kalėdų malonė“ ženklino svarbų lūžį, kurį ji pavadino „visišku atsivertimu“ (ten pat, 44v–45r). Ji iš tiesų išaugo iš vaikystės perdėto jautrumo ir pradėjo „bėgti milžino žingsniais“. Sulaukusi keturiolikos, Teresė, kupina didžiulio tikėjimo, dar labiau suartėjo su nukryžiuotu Jėzumi; jos širdin įstrigo akivaizdžiai beviltiškas myriop nuteisto ir neatgailaujančio nusikaltėlio atvejis. „Žūt būt norėjau sukliudyti jam patekti į pragarą“, – rašė šventoji, įsitikinusi, kad jos maldos leis jam sueiti į sąlytį su atperkančiu Jėzaus Krauju. Tai buvo jos pirmutinė ir pamatinė *dvasinės motinystės* patirtis: „Taip labai pasitikėjau Begaliniu Jėzaus Gailastingumu“, – rašė ji. Kartu su Švenčiausiąja Mergele Marija jaunoji Teresė mylėjo, tikėjo ir puoselėjo viltį „motinos širdimi“ (plg. Pr 6/10r).

1887 m. lapkritį Teresė su tėvu ir seserimi Celina atliko piligriminę kelionę į Romą (ten pat, 55v–67r). Kelionės kulminacija buvo audiencija pas popiežių Leoną XIII, kurio ji paprašė leidimo stoti į Lizjė Karmelį, būdama vos penkiolikos metų. Po metų jos noras buvo patenkintas. Ji tapo karmelite, kad gelbėtų sielas, o ypač melstūsi už kunigus (plg. ten pat, 69v). Tuo metu tėvą ėmė kamuoti skausminga ir žeminanti psichinė liga. Ji sukėlė Teresei daug skausmo, paskatinusio ją kontempliuoti Jėzaus Veidą jo Kančioje (ten pat, 71rv). Tad jos vienuoliškasis vardas – *sesuo Kūdikėlio Jėzaus ir Šventosios Veido Teresė* – išreiškia jos viso gyvenimo bendrystę su pagrindiniais Įsikūnijimo ir Atpirkimo slėpiniais programą. Jos vienuoliškieji įžadai 1890 m. rugsėjo 8-ąją,

Marijos gimimo šventės dieną, buvo tikros dvasinės sužadėtuovės evangelinio „mažutėliškumo“, simbolizuojamo gėlės, dvasia: „Kokia nuostabi toji Marijos gimimo šventė, per kurią tapau Jėzaus sužadėtine! Tarsi vos gimusi *mažoji* Švč. Mergelė ėteikė *Jėzuliui* savo *mažąją gėlelę*“ (ten pat, 77r). Būti vienuole Teresei reiškė būti *Jėzaus sužadėtine* ir *sielų motina* (plg. Ms B, 2v). Tą pačią dieną šventoji parašė maldą, atskleidžiančią jos gyvenimo kryptį: ji prašė Jėzaus dovanoti savo begalinę Meilę, buvimą mažiausia ir pirmiausia prašė išganymo visiems žmonėms: „Kad nė viena siela nebūtų šiandien pasmerkta“ (Pr 2). Labai svarbus yra jos *Pasiaukojimas Gailestingajai Meilei*, atliktas 1895 m. Švenčiausiosios Trejybės šventės dieną (Ms A, 83v–84r; Pr 6), – pasiaukojimas, kuriuo ji iškart pasidalijo su savo seserimis, nes jau buvo naujokių mokytojos pavaduotoja.

Praslinkus dešimčiai metų nuo 1896-ųjų „Kalėdų malonės“, atėjo „Velykų malonė“, jos kančia, artimai vienijama su Jėzaus Kančia, pradėjusi paskutinį Teresės gyvenimo etapą. Tai buvo jos kūno kančia, liga, per dideles kančias nuvedusi į mirtį, bet pirmiausia dvasinė kančia, kupina labai skausmingų *tikėjimo išbandymų* (Ms C, 4v–7v). Kartu su Marija Jėzaus kryžiaus papėdėje Teresė tada liudijo didvyriškiausią tikėjimą kaip šviesą jos sielą apgaubusiose tamsybėse. Karmelitė suvokė, kad ji ši didžiulį išbandymą išgyvena dėl šiuolaikinio pasaulio ateistų, jos vadintų „broliais“, išganymo. Tada ji dar intensyviau gyveno broliška meile (8r–33v): savo bendruomenės seserims, savo dviem dvasiniams broliams misionieriams, kunigams ir visiems žmonėms, pirmiausia tolimiausiems. Ji tikrai tapo „visuotine seserimi“! Šv. Teresėlės miela ir šypsanti meilė išreiškia jos gilų džiaugsmą, kurio paslaptį nusako jos žodžiai: „Jėzau, mano džiaugsmas tave mylėti“ (P 45/7). Tame kančios kontekste, gyvendama didžiausia meile mažiausiems kasdienio gyvenimo dalykams, šventoji įgyvendino savo pašaukimą būti Meile Bažnyčios širdyje (plg. Ms B, 3v).

Teresė mirė 1897 m. rugsėjo 30 d. tardama paprastus žodžius: „Mano Dieve, myliu tave!“ ir žvelgdama į tvirtai rankose laikomą krucifiksą. Šie paskutiniai šventosios žodžiai yra raktas į visą jos mokymą, Evangelijos aiškinimą. Meilės aktas, išreikštas paskutiniu atodūsiu, buvo tarsi nuolatinis jos sielos alsavimas, širdies plakimas. Paprasti žodžiai: „Jėzau, myliu tave“ yra visų jos raštų šerdis. Meilės Jėzui aktas panardino ją į Švenčiausiąją Trejybę. Ji rašė: „O, tu žinai, Dieviškasis Jėzau, myliu tave, / Meilės Dvasia uždega mane savo ugnimi, / Ir mylėdama tave patraukiu Tėvą“ (P 17/2).

Brangūs bičiuliai, su šventąja Kūdikėlio Jėzaus Terese turime gebėti kasdien Viešpačiui kartoti, jog trokštame

gyventi meile jam ir kitiems, šventųjų mokykloje mokytiis autentiškai ir visa apimančiai mylėti. Teresė yra viena iš Evangelijos „mažutėlių“, leidusių save Dievui nuvesti į jo slėpinio gelmes. Vadovė visų, pirmiausia tų, kurie Dievo tautoje atlieka teologo tarnybą. Kupina nusižeminimo ir meilės, tikėjimo ir vilties, Teresė nuolatos įžengdavo į Šventojo Rašto, kuriame glūdi Kristaus slėpinys, širdį. Ir toksai *meilės mokslo* maitinamas Biblijos aiškinimas neprieštarauja akademiniam pažinimui. *Šventųjų mokslas*, apie kurį ji pati kalba savo *Vienos sielos istorijos* paskutiniame puslapyje, iš tiesų yra iškiliausias mokslas. „Tai suprato visi šventieji, o labiausiai galbūt tie, kurie evangeliškuoju mokymu apšvietė pasaulį. Argi ne maldoje šventieji Paulius, Augustinas, šv. Kryžiaus Jonas, Tomas Akvinietis, Pranciškus, Dominykas ir tiek daug kitų įžymių Dievo draugų sėmėsi to dieviškojo mokslo, kuris žavėjo didžiausius genijus?“ (Ms C, 36v). Neatsiejama nuo Evangelijos Eucharistija, Teresės akimis, buvo dieviškosios Meilės, žemiausiai pasilenkiančios, kad mus prie Jo pakeltu, sakramentas. Savo paskutiniame Laiške, ant atvaizdo, kuriame pavaizduotas Kūdikėlis Jėzus pašventintoje Ostijoje, šventoji parašė šiuos paprastus žodžius: „Negaliu bijoti Dievo, kuris dėl manęs pasidarė toks mažas! <...> Aš myliu Jį! Iš tikrųjų Jis yra ne kas kita, kaip Meilė ir Gailestingumas!“ (LT 266).

Evangelijoje Teresė pirmiausia atrado Jėzaus gailestingumą, tokį, kad pasakė: „Man Jis yra parodęs savo begalinį Gailestingumą ir būtent dėl jo aš apmąstau kitas dieviškąsias tobulybes! <...> Tada jos visos man atrodė meile spinduliuojančios, net ir teisingumas (galbūt labiau negu kas kita), rodos, buvo meile apsigaubęs“ (Ms A, 84r). Panašiai ji rašo ir paskutinėse *Vienos sielos istorijos* eilutėse: „Man tereikia atsiversti šv. Evangeliją, ir aš tuojau imu kvėpuoti Jėzaus gyvenimo aromatu ir žinau, į kurią pusę man bėgti... Bet aš skubu ne į pirmąją, bet į paskutinę vietą. <...> Jaučiu, jeigu visos imanomos nuodėmės slėgtų mano sąžinę, net ir tada atgailos kamuojama širdimi eičiau ir pulčiau į Jėzaus rankas, nes žinau, kaip Jis myli grįžtantį sūnų palaidūną“ (Ms C, 36v–37r). Tad pasakojimą apie savo gyvenimą užbaigia žodžiais „pasitikėjimas ir meilė“, dviem žodžiais, lyg švyturys apšvietusiais jos visą kelionę ligi šventumo, gebėjimo vesti kitus tuo pačiu „mažuoju pasitikėjimo ir meilės“, dvasinės vaikystės, „keliu“ (plg. Ms C, 2v–3r; LT 226).

Toks kaip vaiko, patikinčio save Dievo rankoms, pasitikėjimas neatsiejamas nuo tvirto, radikalaus išsipareigojimo tikrajai meilei, kuri, anot šventosios, kontempliuojančios Mariją, yra visiškas savęs dovanojimas visiems laikams: „Mylėti yra atiduoti viską ir atiduoti save“ („Kodėl tave myliu, Marija?“, P 54/22). Taigi Te-

resė mums visiems rodo, kad krikščioniškasis gyvenimas yra Krikšto malonės įgyvendinimas iki galo visiškai dovanojant save Tėvo Meilei, kad gyventum kaip Kristus, degdamas Šventosios Dvasios ugnyje, ta pačia meile visiems kitiems. Dėkoju.

Apie šventumą

2011 m. balandžio 13 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Per pastarųjų dvejų metų bendrąsias audiencijas mus lydėjo daugybė šventųjų: išmokome juos artimiau pažinti ir suvokėme, kad visa Bažnyčios istorija paženklinta vyrų ir moterų, kurie savo tikėjimu, savo meile ir savo gyvenimu buvo švyturiai kartų kartoms, lygiai kaip dabar yra ir mums. Šventieji įvairiais būdais rodė galingą ir perkeičiantį Prisikėlusiojo buvimą čia ir dabar. Jie leido Jėzui taip užvaldyti savo gyvenimą, kad kartu su Pauliumi galėjo pasakyti: „Aš gyvenu, tačiau nebe aš, bet gyvena manyje Kristus“ (Gal 2, 20). Sekdami jų pavyzdžiu, prašydami jų užtarimo, palaikydami artimą ryšį su šventaisiais, esame dar labiau suartinami su Kristumi, iš kurio „kaip Versmės ir Galvos trykšta kiekviena malonė ir pačios Dievo tautos gyvybė“ (plg. Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija apie Bažnyčią *Lumen gentium*, 50). Baigdamas šį katechezių ciklą, norėčiau pasidalyti keliomis mintimis apie tai, kas yra šventumas.

Ką reiškia būti šventam? Kas vadinamas šventu? Dažnai linkstame manyti, jog šventumas – keliems išrinktiesiems rezervuotas tikslas. Šv. Paulius, priešingai, kalbėdamas apie Dievo didįjį planą, sako: „...mus išsitrindamas (Dievas) jame (Kristuje) prieš pasaulio sukūrimą, kad būtume šventi ir nesutepti jo akivaizdoje“ (Ef 1, 4). O jis galvoje turėjo mus visus. Dieviškojo plano centre yra Kristus, kuriame Dievas parodo savo Veidą: amžiais buvęs paslėptas slėpinys pilnatviškai apreiškiamas kūnu tapusiam Žodyje. O paskui Paulius dar priduria: „Dievas panorėjo jame apgyvendinti visą pilnatvę“ (Kol 1, 19). Kristuje gyvasis Dievas padarė save artimą, regimą, girdimą ir palytimą, kad kiekvienas galėtų semti iš jo malonės ir tiesos pilnatvės (plg. Jn 1, 14–16). Todėl krikščioniškasis gyvenimas pažįsta vieną vienintelį aukščiausią įstatymą, kurį šv. Paulius išreiškia formule, pasikartojančia visuose jo raštuose: tai – Jėzus Kristus. Šventumo, krikščioniškojo gyvenimo pilnatvės, esmė ne nepaprasti darbai, bet susivienijimas su Kristumi, gyvenant jo slėpiniais, persiimant

jo nuostatomis, mintimis, elgsena. Šventumas matuojamas pagal Kristaus pilnatvės amžiaus saiką mummyse, pagal tai, koku mastu Šventosios Dvasios galia statydiname savo gyvenimą remdamiesi juo. Tai, pasak Pauliaus, buvimas panašiam į jį: „O kuriuos jis iš anksto numatė, tuos iš anksto ir paskyrė tapti panašius į jo Sūnaus pavidalą“ (Rom 8, 29). O šv. Augustinas sušuko: „Mano gyvenimas bus tikras gyvenimas, kai visas bus pilnas tavęs“ (Confessiones, 10, XXVIII). Vatikano II Susirinkimas dogminėje konstitucijoje apie Bažnyčią aiškiai kalba apie visų pašaukimą į šventumą, teigdamas, kad nė vienas nėra iš to pašaukimo išskirtas: „Įvairiais gyvenimo būdais ir pareigomis visi siekia vieno šventumo. Jo siekia visi, kurie, Dvasios vedami <...>, seka vargdieniu ir kryžių nešančiu Kristumi, idant taptų verti būti jo garbės dalininkais“ (Lumen gentium, 4).

Vis dėlto klausimas išlieka: kaip žengti šventumo keliu, atsiliepti į šį pašaukimą? Ar tai galiu daryti savo iniciatyva? Atsakymas aiškus. Šventas gyvenimas nėra pirmiausia mūsų pastangų, veiksmų vaisius, nes būtent Dievas, triskart Šventas (plg. Iz 6, 3), mus šventina, būtent Šventosios Dvasios veikimas gaivina mus iš vidaus, būtent pats mums perteikiamas prisikėlusio Kristaus gyvenimas perkeičia mus. Pasakykime tai dar kartą Vatikano II Susirinkimo žodžiais: „Kristaus sekėjai yra Dievo pašaukti ne dėl savo darbų, bet pagal jo paties planą bei jo malone ir yra nuteisinti Viešpatyje Jėzuse bei tikėjimo krikštu tikrai tapę Dievo vaikais ir dieviškosios prigimties dalininkais, todėl iš tikrųjų tapę šventi. Tą iš Dievo gautąjį šventumą jie privalo išlaikyti ir tobulinti savo gyvenimu“ (ten pat, 40). Tad giliausia šventumo šaknis yra krikšto malonė, buvimas įskiepytam į velykinį Kristaus slėpinį, kuriuo mums perteikiama jo Dvasia, jo kaip Prisikėlusiojo gyvenimas. Šv. Paulius primygtinai pabrėžia krikšto malonės žmogui įgyvendinamą perkeitimą ir, vartodamas „su“, net kaldina naują terminologiją: „mirę su“, „palaidoti su“, „prikelti su“, „atgaivinti su“ Kristumi. „Taigi krikštu mes esame kartu su juo palaidoti mirtyje, – rašo jis, – kad kaip Jėzus buvo prikeltas iš numirusių <...>, taip ir mes pradėtume gyventi atnaujintą gyvenimą“ (Rom 6, 4). Tačiau Dievas visada gerbia mūsų laisvę ir prašo priimti šią dovaną bei su ja susijusius reikalavimus, prašo mūsų leisti save perkeisti Šventosios Dvasios veikimu, mūsų valiai tampant panašiai į Dievo valią.

Kaip mūsų mąstysena ir veiksmai gali tapti mąstymu ir elgesiu su Kristumi ir Kristaus? Kas yra šventumo siela? Vatikano II Susirinkimas paaiškina dar kartą, pasako, kad krikščioniškasis šventumas yra ne kas kita, kaip pilnatviškai įgyvendinama meilė. „Dievas yra meilė, ir kas pasilieka meilėje, tas pasilieka Dieve, ir Dievas pasilieka jame“ (1 Jn 4, 16). Savo meilę

Dievas įliejo į mūsų širdis per Šventąją Dvasią, kurią mums yra davęs (plg. Rom 5, 5); todėl pirmoji ir būtiniausia dovana yra meilė, kuria mylime Dievą labiau už visa, o artimą – dėl jo. Idant meilė, kaip gera sėkla, sieloje augtų ir neštų vaisių, kiekvienas tikintysis turi noriai klausytis Dievo žodžio ir, malonės padedamas, darbais vykdyti jo valią, dažnai priimti sakramentus, ypač Eucharistiją, ir dalyvauti šventosiose pamaldose, nuolat atsiduoti maldai, savęs išsižadėjimui, veikliai broliškai tarnybai ir visų dorybių puoselėjimui savyje. Mat meilė, kaip tobulybės ryšys ir įstatymo pilnatvė (plg. Kol 3, 14; Rom 13, 10), valdo, įpavidalina bei veda į tikslą visas pašventinimo priemones“ (Lumen gentium, 42). Galbūt ši Vatikano II Susirinkimo kalbėsena mums šiek tiek per iškilminga, galbūt turėtume tai pasakyti dar paprasčiau. Kas esminga? Esminga visada sekmadienį susitikti su prisikėlusiu Kristumi Eucharistijoje; tai ne papildoma našta, bet šviesa visai savaitei. Esminga niekada nepradėti ir niekada nepabaigti dienos bent be trumpo ryšio su Dievu. O mūsų gyvenimo kelyje esminga vadovautis „kelrodžiais“, Dievo perteiktai Dešimčiai įsakymų, paaiškintų Kristaus, ir vien parodančiais, kas yra meilė konkrečiose situacijose. Mano akimis, švento gyvenimo tikrąjį paprastumą ir didingumą sudaro štai kas: susitikti su Prisikėlusiuoju sekmadienį; palaikyti ryšį su Dievu dienos pradžioje ir pabaigoje; priimant sprendimus vadovautis Dievo mums suteiktai „kelrodžiais“, kurie tėra meilės formos. „Todėl tiek Dievo, tiek artimo meilė yra tikro Kristaus mokinio žymė“ (Lumen gentium, 42). Štai šitai yra krikščioniškojo gyvenimo, buvimo šventam tikrais paprastumas, tikroji didybė ir gelmė.

Štai kodėl šventasis Augustinas, komentuodamas Jono pirmojo laiško ketvirtąjį skyrių, galėjo drąsiai pareikšti: „Dilige et fac quod vis – Mylėk ir daryk, ką nori.“ Toliau jis tęsė: „Jei tyli, tylėk iš meilės; jei kalbi, kalbėk iš meilės; jei taisai, taisyk iš meilės; jei atleidi, atleisk iš meilės; leisk meilei tavyje išsisknyti, ir iš tų šaknų išaugtų tik gera“ (7, 8: PL 35). Kurie vadovaujasi meile, pilnatviškai gyvena meile, tuos veda Dievas, nes Dievas yra meilė. Štai kodėl šie didūs žodžiai teisingi: *Dilige et fac quod vis*.

Galime savęs paklausti: ar, būdami riboti, silpni, galime siekti tokių aukštų tikslų? Per liturginius metus Bažnyčia kviečia mus paminėti daugybę šventųjų, tų, kurie pilnatviškai gyveno meile, mokėjo mylėti ir sekti Kristumi savo kasdiniame gyvenime. Jie mums sako, kad kiekvienam įmanoma eiti tuo keliu. Šventųjų būta visose Bažnyčios istorijos epochose, visose pasaulio žemėlapiu platumose, jie priklauso įvairiausioms amžiaus grupėms ir gyvenimo luomams, jie yra iš kiekvienos etninės grupės, kalbos ir tautos. Ir labai

skirtingų charakterių. Norėčiau pridurti, kad ir mano asmeniui tikėjimui daug šventųjų, ne visi, yra tikros žvaigždės istorijos dangaus skliaute. Ir norėčiau pridurti, man „kelrodžiai“ yra ne tik keli didieji šventieji, kuriuos myliu ir gerai pažįstu, bet būtent ir paprasti šventieji, tai yra geri žmonės, kuriuos matau savo gyvenime ir kurie niekada nebus paskelbti šventaisiais. Jie, taip sakant, yra paprasti žmonės, neišsiskiriantys į akis krantančiu didvyriškumu, tačiau jų kasdieniame gerume aš išvelgiu tikėjimo tiesą. Tas gerumas, kurį jie išsiugdo laikydamiesi Bažnyčios tikėjimo, man yra patikimiausia krikščionybės apologija ir ženklas, kur glūdi tiesa.

Šventųjų, kanonizuotų ir nekanonizuotų, bendrystėje, kuria Bažnyčia gyvena dėl Kristaus buvimo visuose jos nariuose, džiaugiamės jų artumu bei draugija ir puoselėjame tvirtą viltį, kad gebėsime sekti jų pėdomis ir vieną dieną dalysimės tuo pačiu palaimingu gyvenimu, amžinuoju gyvenimu.

Brangūs bičiuliai, koks didus, gražus ir kartu paprastas krikščioniškasis pašaukimas atrodo šioje šviesoje! Esame pašaukti į šventumą: tai tikrasis krikščioniškojo gyvenimo matas. Dar kartą tai karštai išreiškia šv. Paulius rašydamas: „Kiekvienam mūsų duota malonė pagal Kristaus dovanos mastą. <...> Tai jis paskyrė vienus apaštalais, kitus pranašais, evangelistais, ganytojais ir mokytojais, kad padarytų šventuosius tinkamus tarnystės darbui, Kristaus kūno ugdymui, kol mes visi kaip vienas tikėdami ir pažindami Dievo Sūnų tapsime tikrais vyrais pagal Kristaus pilnatvės amžiaus saiką“ (Ef 4, 7, 11–13). Visus kviečiu atsiverti mūsų gyvenimą perkeičiančios Šventosios Dvasios veikimui, tapkime maži akmenėliai tos Dievo istorijoje kuriamos didingos šventumo mozaikos, kad Kristaus veidas švytėtų visu savo spindesiu. Nebijokime aukštų siekių, Dievo aukštumų, nebijokime, kad Dievas paprašys iš mūsų per daug, bet vadovaukime jo žodžiu kasdienėje veikloje, net jausdamiesi esą vargšai, netikę, nusidėjėliai: jis perkeis mus pagal savo meilę. Dėkoju.

Apie maldą senosiose kultūrose

2011 m. gegužės 4 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Šiandien norėčiau pradėti naują katechezų ciklą. Po katechezų apie Bažnyčios tėvus, didžiuosius viduramžių teologus ir didžiąsias moteris dabar norėčiau pasirinkti mums visiems labai rūpimą temą – maldos,

arba, tiksliau, krikščioniškosios maldos, t. y. Jėzaus mokytos ir Bažnyčios toliau mokomos maldos, temą. Jėzuje žmogus geba artintis prie Dievo išlaikydamas glaudų ir artimą tėvystės ir sūnystės santykį. Kartu su pirmaisiais mokiniais dabar, nuolankiai pasitikėdami, kreipiamės į Mokytoją ir prašome: „Viešpatie, išmokyk mus melstis“ (Lk 11, 1).

Kitose katechezėse, artindamiesi prie Šventojo Rašto, Bažnyčios tėvų didžiųjų tradicijų, dvasingumo mokytojų ir liturgijos, tarsi „maldos mokykloje“ pasimokysime dar intensyviau gyventi santykiu su Viešpačiu. Gerai žinome, kad malda nėra savaiminė duotybė: melstis būtina mokytis, negana to, vis iš naujo išmokti šio meno. Net ir tie, kurie yra pažengę dvasinio gyvenimo kelyje, visada jaučia poreikį leisti į Jėzaus mokyklą pasimokyti, kaip reikia melstis. Pirmą pamoką Viešpats duoda savo pavyzdžiu. Evangelijose pasakojama, kad Jėzus palaikė artimą ir nuolatinį dialogą su Tėvu: tarp to, kuris atėjo į pasaulį vykdyti ne savo, bet Tėvo valios, ir Tėvo, pasiuntusio Sūnų išganyti žmonijos, egzistuoja gili bendrystė.

Šioje pirmoje katechezėje, savotiškame įvade, pateiksiu keletą senųjų kultūrų maldos pavyzdžių, norėdamas parodyti, kaip praktiškai visur ir visada žmonės gręždavosi į Dievą.

Pradėkime, pavyzdžiui, nuo senovės Egipto. Čia neregys, prašantis dievybės gražinti regėjimą, liudija visuotinai žmogišką dalyką – gryną ir paprastą kenčiančiojo prašomąją maldą. Šis žmogus meldžia: „Mano širdis trokšta tave regėti... Tu, kuris leidai man regėti tamsą, sukurk man šviesą, kad galėčiau tave regėti! Atgręžk į mane savo veidą!“ (A. Baruq, F. Daumas. *Hymnes et prières de l’Égypte ancienne*. Paris 1980). „Kad galėčiau tave regėti“ – štai maldos šerdis!

Mesopotamijos religijose, priešingai, vyravo paslaptiniga ir kaustanti kaltės pajauta, vis dėlto nepanaikinusi vilties, kad Dievas išgelbės ir išlaisvins. Todėl galime teigiamai įvertinti tokį šios senosios kultūros tikinčiojo maldavimą: „O, Dieve, atlaidus net sunkiausiai kaltei, išlaisvink mane iš nuodėmės... Pažvelk, Viešpatie, į savo išsekusį tarną ir papūsk į jį savo vėją. Sutraukyk mano grandines, išlaisvink mane iš pančių!“ (M.-J. Seux. *Hymnes et prières aux Dieux de babylone et d’Assyrie*. Paris 1976). Tokie pasakymai liudija, kad Dievo ieškantis žmogus jau iš anksto, nors dar miglotai, nuvokė savo kalnę ir Dievo gailėstingumą.

Senovės Graikijos pagoniškoje religijoje įvyksta reikšminga slinktis: malda ir toliau šaukiamasi dieviškosios pagalbos dangiškajai malonei visomis kasdienio

gyvenimo aplinkybėmis gauti ir materialinėms gėrybėms įgyti, tačiau žvilgsnis kartu pamažu krypsta į nesavanaudiškus prašymus, akinančius tikintį žmogų gilinti savo santykį su Dievu ir taisyti. Štai didysis filosofas Platonas pasakoja apie savo mokytojo Sokrato, pagrįstai laikomo Vakarų mąstymo pradininku, maldą. Sokratas meldžia: „Padaryk mane gražų viduje. Kad išlaikyčiau turta, kuris yra išmintis, ir neturėčiau pinigų daugiau negu išmintingas žmogus gali paimti ir panešti. Daugiau nieko neprašau“ (Platonas. Fedras, 279c). Jis pirmiausia troško būti gražus viduje ir išmintingas, o ne turtingas pinigų.

Graikų tragedijose, kurios priskiriamos prie iškiliausių pasaulio literatūros šedevrų, skaitomų, apmąstomų ir statomų praslinkus net ir dvidešimt penkiems šimtmečiams, yra maldų, išreiškiančių žmogaus troškimą pažinti Dievą ir šlovinti jo didybę. Vienoje iš jų randame štai ką: „Žemės ramsti, kuris gyveni aukščiau žemės, kad ir kas, sunkiai perprantamasis Dzeuse, būtum, gamtos dėsnių ar mariojo mintis, kreipiuosi į tave. Jau vien dėl to, kad tyliai vairuoji žmonių gyvenimus, vadovaudamasis teisingumu“ (Euripidas. Troja, 884–886). Dievas išlieka kažkiek miglotas, tačiau žmogus šį nežinomą Dievą pažįsta ir jo prašo vadovauti gyvenimui žemėje.

Ir tarp romėnų, sukūrusių didžiulę imperiją, kurioje gimė ir daug kur paplito ankstyvoji krikščionybė, malda, nors vis dar utilitaristinė ir daugiausia susijusi su dieviškosios apsaugos pilietinės bendruomenės gyvenimui prašymu, iš karšto asmeninio pamaldumo dažnai atsiverdavo įstabiam šaukimuisi, virstančiam aukštiniu ir padėka. Tai liudija ir Apulėjus, II a. autorius iš romėniškosios Afrikos. Savo raštuose jis išreiškia amžininkų nepasitenkinimą tradicine religija ir autentiškesnio Dievo troškimą. Savo šedevre, pavadintame „Metamorfozės“, tikintysis tokiais žodžiais kreipiasi į deivę: „Tu esi šventa, amžinai esi žmonių giminės gelbėtoja. Savo dosnumu visada esi pagalba mariajam, tartum motina rodai kenčiančiajam švelnią meilę. Be tavo dovanų nepraeina nei diena, nei naktis, nei viena, kad ir trumpiausia, akimirka“ (Apulėjus. Metamorfozės, IX, 25).

Markas Aurelijus, grynai filosofiškai apmąstęs žmogaus būvį, irgi patvirtina, kad vaisingam dieviškosios ir žmogiškosios veiklos bendradarbiavimui būtina malda. Savo atsiminimuose jis rašo: „Kas tau sakė, kad dievai mums nepadeda ir nuo mūsų priklausančiuose dalykuose? Pradėk melstis jiems ir pamatysi“ (*Dictionnaire de Spiritualité*, XII/2, col. 2213). Šį filosofo imperatoriaus patarimą įgyvendino gausybė žmonių kartų iki Kristaus, taip parodyusių, kad žmogaus gyvenimas be maldos netenka prasmės ir pagrindo. Kiekvienoje

maldoje visada reiškiasi žmogaus kūriniškumo tiesa, – žmogaus, viena vertus, patiriančio savo silpnumą bei varganumą ir todėl prašančio pagalbos iš dangaus ir, kita vertus, apdovanoto nepaprasta malone, nes, rengdamasis priimti dieviškąjį apreiškimą, jis atranda save kaip gebantį įžengti į bendrystę su Dievu.

Brangūs bičiuliai, šie maldos pavyzdžiai iš įvairių epochų ir civilizacijų rodo, kad žmogus suvokia savo kūriniškumą ir priklausomybę nuo Kito, kuris už jį aukštesnis ir yra viso gėrio šaltinis. Žmogus meldžiasi visais laikais, nes negali neklausti, kokia jo egzistencijos prasmė, mat egzistencija, nesusieta su Dievo slėpiniu ir jo planu pasauliui, lieka neaiški ir nejauki. Žmogaus būtyje kryžiuojasi gėris ir blogis, nepelnyta kančia, džiaugsmas ir grožis, o tai mus spontaniškai ir neišvengiamai akina prašyti Dievo tos šviesos ir vidinės jėgos, kuri galėtų padėti žemiškojoje egzistencijoje atverti viltį, pranokstančią mirties ribas. Pagoniškosios religijos lieka šaukimasis žemėje, laukiantis atsako iš dangaus. Vienas paskutinių pagoniškujų filosofų, gyvenęs jau krikščionybės epochoje, Proklas Konstantinopolietis taip išreiškė šį lūkestį: „Nepažinusi, niekas tavęs neįstengia suvokti. Visa, ką mąstome, kyla iš tavęs. Mūsų kančia ir mūsų gerovė kyla iš tavęs, mes ilgimės tavęs. O Nenusakomasis, kurio buvimą jaučia mūsų sielos, į tave keliu tylos himną“ (*Hymnen*. Ed. E. Vogt, Weisbaden 1957).

Mūsų aptarti maldos pavyzdžiai iš įvairių kultūrų liudija religinį matmenį ir kiekvieno žmogaus širdyje įrašytą Dievo troškimą, įgyvendinamą ir pilnatviškai išreiškiamą Senajame ir Naujajame Testamente. Juk Apreiškimas apvalo ir patenkina pradinį žmogaus ilgėjimąsi Dievo, malda siūlydamas gilesnio santykio su dangiškuoju Tėvu galimybę.

Tad pradėdami „maldos mokyklą“, prašykime Viešpaties apšviesti mūsų protą ir širdį, kad malda santykį su Juo darytų vis gilesnį, nuoširdesnį ir pastovesnį. Dar kartą tarkime Jam: „Viešpatie, išmokyk mus melstis.“

Arkivyskupo S. Tamkevičiaus viešas kreipimasis į LR Seimo narius, svarstančius įstatymų dėl dirbtinio apvaisinimo projektus

2011 05 05

Seime yra svarstomi Dirbtinio apvaisinimo įstatymo (D. Mikutienė, V. Gapšys) bei Pagalbinio apvaisinimo įstatymo (A. Čaplikas) projektai, visuomenėje sukėlę nevienareikšmiškas diskusijas. Dažnai šiose diskusijose yra klaidingai aiškinamas Katalikų Bažnyčios mokymas apie žmogaus gyvybės atsiradimą ir dirbtinį gyvybės pradėjimą. Pagal Bažnyčios mokymą nuo apvaisinimo momento (zigotos susidarymo) Dievas įkvepia sielą.

Atsižvelgdami į nevaisingumo problemą, norime pareikšti, kad solidarizuojamės su nevaisingais sutuoktiniais. Vis dėlto kviečiame visus išsaugoti ištikimybę krikščioniškosios etikos tiesoms. Bažnyčios mokymas dėl gyvybės pradėjimo nesikeičia: žmogaus asmens orumas reikalauja, kad žmogaus gyvybė būtų perduodama asmeniškai ir sąmoningu veiksmu. Toks asmeniškasis veiksmas yra tik intymus sutuoktinių susivienijimas meilėje, kai jie, tapdami dovana vienas kitam, pradeda naują gyvybę. Visos priemonės ir intervencijos prokreacijos srityje įmanomos *tik kaip pagalba*, kad santuokinis aktas pasiektų savo tikslą (pradėtų naują gyvybę), bet *ne kaip santuokinio akto pakaitalas*. Todėl Bažnyčia niekada nepritars gyvybės pradėjimui mėgintuvėlyje (*in vitro*), juo labiau kad *in vitro* procesas dažnai susijęs su lytinių ląstelių „donoryste“, atimant prigimtine vaiko teisę žinoti biologinius savo tėvus, bei su sąmoningu embrionų naikinimu. Embrionų šaldymas taip pat nesuderinamas su pagarba žmogaus embrionams, nes didesnė dalis embrionų žūsta atšildyti. „Perteklinių“ embrionų kūrimas lemia, kad daugiau embrionų, negu įsodinama moteriai į gimdą, yra nepanaudojami ir lieka „našlaičiai“. Visose šalyse, kuriose taikomas apvaisinimas *in vitro*, yra tūkstančiai užšaldytų embrionų, kuriuos paliko jų tėvai. Toks neatsakingas elgesys su embrionais prieštarauja Bažnyčios mokymui, nuolatos skelbiančiam kiekvienos žmogaus gyvybės šventumą nuo jos prasidėjimo iki natūralios mirties.

Mes jaučiame ganytojišką pareigą priminti tikintiems, Bažnyčios nariams, Seime ypatingos svarbos įstatyminę normą, kuri yra susijusi su perteklinių embrionų sąmoningu sunaikinimu, nes Bažnyčios mokymas prilygina abortui naujausias *poveikio žmogaus embrionui* formas, tegu ir vykdomas savaime dorais tikslais, tačiau neišvengiamai nulemiančias embrionų sunaikini-

mą (plg. Jono Pauliaus II enciklika *Evangelium vitae*, 63: „Nekaltų žmonių žudymas, tegu ir vykdomas siekiant pagelbėti kitiems, yra absoliučiai nepriimtinas veiksmas.“). Kanonų teisė skelbia, kad asmuo, faktiškai įvykdęs negimusios gyvybės sunaikinimą, užsitraukia ekskomuniką (Kan. 1398). Ekskomunika apima visus, kurie padarė šį nusikaltimą, žinodami apie jiems paskirtą bausmę. Ji apima ir tuos *bendrininkus*, be kurių pagalbos nusikaltimas nebūtų įvykdytas. Bendrininkavimo, kuris užtraukia bažnytines bausmes, sąvoka apima ir politikus, kurie savo sprendimu įgalintų sąmoningą negimusios gyvybės žudymą dirbtinio apvaisinimo metu (Kan. 1329).

Sąžinės problema atsiranda, kai įstatymų leidėjo balsas galėtų būti lemiamas, priimant griežtesnį įstatymą, skirtą apriboti moraliniam blogiui, kylančiam iš dirbtinio apvaisinimo. Tokiu atveju, išrinktas valdžios atstovas, nors ir iš esmės nepritarė dirbtiniam apvaisinimui mėgintuvėlyje, gali teisėtai remti pasiūlymus, skirtus tokio įstatymo daromai žalai apriboti ir neigiamiems jo padariniams sumažinti. Tai nereiškia bendrininkavimo su neteisingu įstatymu, o greičiau teisėtą ir deramą bandymą apriboti bloguosius jo aspektus (EV, 73).

Todėl, vertindami du skirtingus Seime pateiktus Dirbtinio (D. Mikutienė, V. Gapšys) bei Pagalbinio (A. Čaplikas) apvaisinimo įstatymo projektus, turime konstatuoti, kad embriono apsauga ir gimiančio vaiko teisės labiau užtikrinamos Seimo Sveikatos reikalų komitete tolesniam svarstymui pasirinktame Dirbtinio apvaisinimo įstatymo projekte. Raginame ir tolesniuose svarstymuose išlaikyti pagarbą žmogaus gyvybei, ribojant sukurtų embrionų skaičių, taip išvengiant perteklinių embrionų šaldymo ir jų sunaikinimo pasibaigus „galiojimo terminui“, taip pat atsižvelgti į gimiančio vaiko prigimtine teisę žinoti savo biologinius tėvus.

Viliamės, jog išsakyti argumentai paskatins jus giliai permąstyti svarstomą klausimą, ir jūsų sprendimas, kuris turės ilgalaikius padarinius kultūrai bei viešajai moralei, padės išlaikyti pagarbą didžiausioms vertybėms – žmogaus orumui, gyvybei ir šeimai.

Pagarbiai –
Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius

Paminklinis ženklas Jonui Pauliui II

Popiežiaus Jono Pauliaus II beatifikacijos iškilmių išvakarėse Vilniaus Šv. Petro ir Pauliaus bažnyčios šventoriuje paklotas pamatinis paminkliniam ženklui, kuris bus įtvirtintas prie ažuolo, pasodinto 2005 metais, popiežiaus laidotuvių dieną.

Paminklinis ženklas komisijos iniciatyva yra sukurtas skulptorės Dalios Matulaitės, siekiant minėtoje vietoje užbaigti prieš 5 metus pradėtą šios asmenybės atminimo įamžinimą, atsižvelgiant į ryškų popiežiaus – piligrimo pėdsaką Lietuvos šiuolaikinėje laisvės sąjūdžio istorijoje. Šventoriuje liks suderintas simbolis – ažuolas ir marmuro akmens suoliukas su atitinkamu įrašu.

-av-

Pasauliečių pranciškonų kapitula

Gegužės 6–8 d. Vilniuje vyko Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino IV nacionalinė rinkimų kapitula. Jai vadovavo iš Austrijos atvykęs Pasauliečių pranciškonų ordino generalinio ministro delegatas, Tarptautinės pasauliečių pranciškonų ordino tarybos prezidento narys br. Ewaldas Kreuzeris OFS, skubiai pakeitęs dėl vyro Juano mirties negalėjusią atvykti Pasauliečių pranciškonų ordino generalinę ministrę ses. Encarnacion del Pozo OFS, ir iš Italijos atvykęs Pasauliečių pranciškonų ordino generalinis dvasinis asistentas br. kun. Ivanas Matič OFM.

Kapitulos metu išklaustyta kadencija baigsis Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino nacionalinės tarybos veiklos ir finansinės ataskaitos, aptarti nuveikti ir ateityje planuojami nauji darbai, taip pat išrinkta naujoji Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino nacionalinė taryba. Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino nacionaliniu ministru išrinktas br. Nerijus Čapas OFS, viceministru – br. Edvardas Macijauskas OFS, ugdymo magistre – ses. Emilija Radušienė OFS, sekretoriumi – br. Algimantas Andziulis OFS,

Dievo Gailestingumo savaitė*Vilniuje*

Balandžio 21 d. Dievo Gailestingumo šventovėje prasidėjo Dievo Gailestingumo savaitė. Šventovė buvo atidaryta tikintiesiems dieną ir naktį. Prie Gailestingumo Jėzaus paveikslu nuolat aukotos šv. Mišios, kalbėtas Dievo gailestingumo vainikėlis, giedotos Liturginės valandos, visą naktį vyko Švč. Sakramento adoracija. Kiekvieną dieną buvo apmąstoma ištrauka iš Šv. Rašto Apreiškimo knygos. Šv. Mišias šventovėje aukėjo įvairių Lietuvos vyskupijų vyskupai.

Balandžio 25 d. šv. Mišias aukojęs vyskupas Jonas Kauneckas ragino niekuomet neprarasti vilties ir melstis net ir už labiausiai užkietėjusius nusidėjėlius. Jis prisiminė, kaip Dievo gailestingumas buvo išlietas žmogžudžiui Pranziniui, už kurį atkakliai meldėsi šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresėlė. Nusikaltėlis, atkakliai priešinęs Dievui, prieš mirtį parodė gailesčio ženklus.

Vyskupas Gintaras Grušas savo pamoksle prisimindamas Mariją Magdalię, kuri tapo apaštalu apaštale, ragino melstis Gailestingumo vainikėlio intencijomis ir tokiu būdu tapti Dievo gailestingumo apaštalais. „Per Velyknaktį atnaujiname Krikšto pažadus, – kalbėjo vyskupas, – kad mumyse atsinaujintų Krikšto malonės versmė. Tas, kuris ruošia mums vietą namuose, kviečia mus lipti gailestingumo kopėčiomis į tą buveinę, kur Viešpats mūsų laukia.“

Kardinolas Audrys Juozas Bačkis akino visus tapti Dievo gailestingumo liudytojais tiems, kurie nepažįsta Dievo. „Kiekviena diena tebūna naujo atsisivertimo diena“, – pabrėžė kardinolas. Arkivyskupas A. J. Bačkis minėjo palaimintąjį popiežių Joną Paulių II kaip Gailestingumo apaštalą. Jis paskelbė seselę Faustina šventąja ir įvedė Gailestingumo šventę, kurią švenčiame antrąjį Velykų sekmadienį. Kardinolas ragino ieškoti gailestingumo Kristaus veido šalia mūsų kenčiančiuose broliuose ir seseryse.

Balandžio mėn. 27 d. Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius savo pamoksle pasidžiaugė, kad vis daugiau Lietuvos žmonių atranda Šventąjį Raštą. Apaštalai atpažino Jėzų, kai jis laužė duoną. Duonos laužymas – ypatingas Dievo gailestingumo ženklas. Duonos laužyme būname arčiausiai Jėzaus, esame apgaubti jo meilės, kaip buvo apgaubta šv. Faustina.

Balandžio 29 d. šv. Mišias aukojęs Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis pabrėžė, kad išgyvename dvigubą šventę: dalyvaujame šv. Mišiose, kur iš Jėzaus širdies srūva kraujas ir vanduo, ir sykiu išgyvename ypatingą Dievo gailestingumo laiką. Vyskupas paminėjo tris mūsų tautos kankinius, kurie liudijo Dievo gailestingumą ir meilę: vyskupą Vincentą Borisevičių, vyskupą Teofilijų Matulionį ir arkivyskupą Mečislovą Reinį. Kankinio vyskupo T. Matulionio šūkis buvo: „Per kryžių į žvaigždes“. Už brolius jis buvo pasiruošęs atiduoti gyvybę ir net didžiausių kančių metu išlaikė pasitikėjimą Viešpačiu. Vyskupas J. Matulaitis meldėsi, kad šie trys mūsų tautos kankiniai būtų paskelbti šventaisiais.

Nacionalinis Dievo Gailestingumo kongresas

Balandžio 30 d. popietę pamaldomis Dievo Gailestingumo šventovėje prasidėjo Nacionalinis Dievo Gailestingumo kongresas.

Popietę Šv. Jono Krikštytojo ir šv. Jono apaštalo ir evangelisto bažnyčioje vyko vienas pagrindinių kongreso renginių – trys konferencijos apie Dievo gailestingumą. Jaunimas iš Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo (Kalvarijų) parapijos

giedojo giesmes, kvietė šlovinti Dievą už parodytą gailestingumą. Konferencijų metu Dievo Gailestingumo šventovėje vyko Švč. Sakramento adoracija.

Pirmoje konferencijoje Vilniaus arkivyskupo metropolito augziliaras vyskupas Arūnas Poniškaitis pasidalijo mintimis apie gailestingą Dievo meilę Dievo ir žmogaus santykiuose. Ganytojas apžvelgė, kaip dieviškasis gailestingumas pristatomas Biblijoje. Senajame Testamente jis siejamas su Dievo ištikimybe savo tautai. Pranašai jautriai primena, kad Dievo meilė pranoksta netgi motinos meilę savo kūdikiui. Naujajame Testamente gailestingumas reiškia visiškai dovanotą meilę, kuri pranoksta mirtį. Jėzus savo mirtimi ir prisikėlimu išvadavo žmones iš nuodėmės ir mirties. Meilė Dievui ir žmonėms yra neatskiriamos – Jėzus primena, kiek kartų tai padarėte vienam iš mažiausiųjų brolių, tiek kartų padarėte man. Tikintysis išgyvena santykį su Dievu ir tas santykis tampa gailestingumo santykiuose su žmonėmis pagrindas. „Tai, ką dovanojam kitam žmogui, visada yra tik trupinėlis to, ką mums dovanoja Dievas“, – kalbėjo vyskupas Arūnas Poniškaitis.

Liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis, prieš pradėdamas kalbėti, susirinkusiųjų paprašė sukalbėti Apaštalų tikėjimo išpažinimą. Pasak prelegento, tikėti reiškia pasitikėti, o gailestingumas plačiaja prasme reiškia Dievo malonę. Tikėjimo išpažinimas yra mums perduotas lobis, kuriame skelbiamas Dievo iš meilės ir gailestingumo atliktas kūrimo, atpirkimo ir pašventinimo darbas. Liuteronų vyskupas atkreipė dėmesį į bažnyčių kryžius, matomus nuo bet kurios Vilniaus kalvos. Tiek kartų degintos bažnyčios vėl pilnos, jose meldžiamasi. Tai ne tiek mūsų nuopelnų, kiek Dievo gailestingumo ženklas.

Trečioje konferencijoje Šv. Jono Teologo vienuolyno prioras t. Jonas Emanuelis Le Taillandier de Gabory kalbėjo apie gailestingumą kaip Jėzaus širdies slėpinį. Jis prisiminė Vilniaus arkivyskupą Mečislovą Reinį, kuris 1946 m. leido šioje pačioje Šv. Jonų bažnyčioje švęsti Gailestingumo sekmadienį. Tėvas Emanuelis sugretino Švč. Jėzaus Širdies šventę, įsteigtą po apreiškimo šv. Marijai Margaritai Alakok, ir Gailestingumo šventę. Gailestingo Jėzaus paveiksle vaizduojami iš Jėzaus širdies ištrykštantys du spinduliai simbolizuoja Eucharistijos ir Krikšto bei Sutaikino sakramentus. Per juos pasireiškia Dievo gailestingumas, perkeičiantis žmogaus širdį. Kunigas ragino melsti širdies atsivertimo, kad Dievas išmokytų atleisti ir prašyti atleidimo.

Vakare ekumeninė Šviesos kelio procesija iš Aušros Vartų pajudėjo į Dievo Gailestingumo šventovę. Eidami procesijoje su degančiomis žvakėmis žmonės ir ypač jaunimas iš įvairių Vilniaus parapijų giedojo giesmes, o stotyse skaitė mąstymus apie evangelinius įvykius po Jėzaus prisikėlimo. Šviesos kelyje dalyvavo stačiatikių ir liuteronų bendruomenių atstovai. Procesijos dalyviams Gailestingumo šventovė pasitiko gaudžiančiais varpais. Šventovėje vyko naktinė adoracija, kurios metu įvairiomis kalbomis giedotas „Apreiškimas apaštalui Jonui“.

Sekmadienį, gegužės 1-ąją, Vilniaus arkikatedroje bazilikoje vyko dvasinė konferencija. Pranešimą skaitė Pasaulinio Dievo Gailestingumo kongreso generalinis sekretorius kun. Patrice'as Chocholskis. Prelegentas sakė, kad švelnaus gailestingumo ir besąlygiškos meilės patirtis gali įrodyti Dievo buvimą. Kunigas prisiminė, kaip atjauta ir gailestingumas reiškiasi didžiosiose pasaulio religijose.

15 val. Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius pakvietė susirinkusiuosius pasimelsti Gailestingumo vainikėlio malda. Po maldos ir giesmių iškilmingam Eucharistijos

ekonome – ses. Aurelija Tėvalienė OFS, tarybos nariais – ses. Margarita Lizdenytė OFS, kuri eis atstovės Lietuvos pranciškoniškojo jaunimo brolijos nacionalinėje taryboje pareigas, ir br. Aidas Gintaras Adomaitis OFS, kuris eis atstovo Tarptautinėje pasauliečių pranciškonų ordino taryboje pareigas.

-vr-

Pašventinta bažnyčia

Gegužės 6 d. Rumšiškėse, Liaudies buities muziejuje, pašventinta atkurta senoji Sasnavos bažnyčia (statyta 1817 m., nugriauta 1952–1954 m.). Pašventinimo apeigoms ir šv. Mišių liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius.

2008 m. vasario 8 d. buvo pašventintas šios Švč. M. Marijos Gimimo titulą turinčios bažnyčios kertinis akmuo. Atkurta architektūrinę, meninę vertę turinčią medinę aštuoniakampę bažnyčią (drauge su varpine, šventoriaus tvora etc.), remiantis išlikusia autentiška architektūrine, ikonografinė medžiaga, buvo sumanyta muziejuje formuojant XIX a. pab.–XX a. pr. etnografinio miestelio ansamblį. Į atkurtą bažnyčią sugrįžo du iš trijų autentiški altoriai, klausyklos, suolai, kiti liturginiai reikmenys. Didįjį altorių papuošė dail. E. Kniūkštaitės paveikslas Švč. Mergelės Marija su Vaikeliu.

-kait-

Šv. Mišių patarnautojų diena

Gegužės 7 d. į Žemaičių Kalvarijos šventovę nuo ryto rinkosi įvairaus amžiaus šv. Mišių patarnautojai iš Telšių vyskupijos parapijų. Tokie kasmetiniai susitikimai jau yra tapę tradicija. Šiais metais į susitikimą susirinko 150 šv. Mišių patarnautojų.

Vidudienį buvo aukojamos šv. Mišios, kurių koncelebracijai vadovavo Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Šv. Mišių metu giedojo Telšių kunigų seminarijos klierikai, pamokslą sakė Telšių vyskupijos ganytojas. Susirinkusiesiems vyskupas

kalbėjo apie Žemaičių Kalvarijos šventovę, čia esantį stebuklingąjį Krikščioniškųjų Šeimų Karalienės paveikslą, saugomą didžiausią Pabaltijyje šv. Kryžiaus relikviją. Papasakota apie Žemaičių vyskupystės vyskopus, kurių portretai saugomi bazilikoje: Jurgį Tiškevičių, Antaną Tiškevičių, Joną Lopacinską, Motiejų Valančių. Taip pat kalbėta apie Telšių vyskopus Vincentą Borisevičių ir Antaną Vaičių. Telšių vyskupas J. Boruta SJ pabrėžė Dievo veikimą žmogaus gyvenime ir atvirumo Dievo malonei žmogaus gyvenime svarbą. Visi šventieji bei minėti ganytojai yra akivaizdus pavyzdys, ypač jauniems žmonėms, jog draugystė su Viešpačiu yra tikras, prasmingas gyvenimas. Šv. Mišių patarnautojams vyskupas linkėjo vis karščiau pamilti Viešpatį ir nepasiduoti pasaulio dvasiai, tolinančiai žmones nuo Dievo. Šv. Mišių pabaigoje buvo giedamos gegužinės pamaldos, o po ganytojo palaiminimo padaryta bendra dalyvių nuotrauka. Telšių vyskupas J. Boruta SJ asmeniškai pasveikino visus atvykusius patarnautojus, įteikdamas atminimo dovanėles.

Patarnautojai pietavo Žemaičių Kalvarijos parapijos salėje, po to Žemaičių Kalvarijos kultūros centre klausėsi Telšių vyskupijos licėjaus auklėtinių parngtos programos. Gausiai susirinkusių jaunuolių sveikino Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos rektorius kan. mgr. J. Ačas, vice-rektorius kun. teol. lic. V. Ačas, prefektas kan. teol. lic. A. Sabaliauskas. Telšių vyskupijos licėjaus (Mažosios kunigų seminarijos) direktorius kun. A. Mačius papasakojo apie šią ugdymo įstaigą. Po programos ir sveikinimų vyko ekskursija po Žemaičių Kalvarijos miestelį, darbas atskirose grupėse, prieš išvykstant į namus pasistiprinta pavakariais.

-kasab-

Piligrimystė į Dievo Gailestingumo sostinę Vilnių

Gegužės 10 d. Vilkaviškio vyskupijos kunigai vietoje įprastinio kasmėnesinio susitikimo Marijampolėje drauge

šventimui vadovavo apaštališkasis nuncijus arkiv. Luigi Bonazzi. Koncelebravo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, Vilniaus arkivyskupo augziliaras ir generalvikaras Arūnas Poniškaitis, Vilniaus arkivyskupijos vyskupas emeritas Juozas Tunaitis, Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, Lietuvos Respublikos kariuomenės ordinaras vyskupas Gintaras Grušas, Lietuvos Vyskupų Konferencijos delegatas užsienio sielovadai prelatas Edmundas Putrimas ir dvidešimt Vilniaus arkivyskupijos kunigų. Liturgijoje dalyvavo Vilniaus ir visos Lietuvos stačiatikių arkivyskupas Inokentijus, Lietuvos liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis bei šių bendruomenių dvasininkų atstovai.

Homilijoje arkiv. Luigi Bonazzi pabrėžė, kad šiandienis krikščionis panašus į Jėzaus laikų apaštalus. Prisikėlęs Viešpats yra tarp mūsų taip, kaip ir Pasutinės vakarienes menėje. Jis teikia ramybę net tiems, kurie jį paliko ir jo išsižadėjo. Mokiniai nudžiugo pamatę Mokytoją ir apščiau patyrė gailestingą Dievo meilę. Jėzus siūlo galimybę patyrus nesėkmę vėl pradėti iš naujo. Viešpats suteikia Šventąją Dvasią ir kviečia būti atleidimo nešėjais ir liudytojais. Arkivyskupas prisiminė palaimintąjį popiežių Joną Paulių II, kuris mokė, kas yra gailestingumas, ir dar labiau parodė jį savo gyvenimu. Praėjus dvejiems metams po pasikėsinimo į jo gyvybę, popiežius susitiko kalėjime su jį šovusiu turku, kalbėjosi, jam atleido. Vėliau dalydamasis savo įspūdžiais, palaimintasis Jonas Paulius II sakė, kad jie susitiko kaip vyrai ir kaip broliai. Net skausmingiausios patirtys gali vesti į brolystę. Netiesa, kad nesutarimai ir neapykanta gimdo dar daugiau neapykantos. Gailestingumas suteikia galimybę nugalėti blogį gėriu. Nuncijus atkreipė dėmesį, kad neretai mokymas apie atleidimą ir gailestingumą klaidingai suprantamas, tarsi jie reikalautų atsisakyti teisingumo. Iš tiesų tai neprieštaruoja teisingumui ir neatmeta pareigos atitaisyti padarytą blogį. Taip pat atleidimas ir gailestingumas skatina žvelgti Dievo akimis. Gailestingumas turi peržengti pamaldžių ketinimų ir jausmų stadiją, kad augtų brolystė. Pasak apaštalo Pauliaus, nebėra nei žydo, nei graiko: visi jūs esate viena! Šiuos žodžius galima pritaikyti šiandienei Lietuvos situacijai ir tarti: nėra nei lietuvio, nei lenko, nei ruso – visi yra broliai Kristuje Jėzuje. Nuncijus palinkėjo visiems būti taikos bei gailestingumo įrankiais ir matyti kituose brolius, gal kitokius, bet brolius.

Vilniaus arkikatedroje virš pagrindinio altoriaus buvo pakabintas ekranas su didžiule Gailestingąjo Jėzaus paveikslo kopija. Taip visi tikintieji kongreso dienomis galėjo melstis ne tik nedidelėje Gailestingumo šventovėje, bet ir Vilniaus arkikatedroje prie didelio Gailestingąjo Jėzaus paveikslo.

Kongreso metu vyko susitikimai su piligrimais ir ekskursijos Vilniuje, Antakalnyje, Grybo g. 29a esančiame memorialiniame maldininkų ir piligrimų centre „Šv. Faustinos namelis“, kuriame buvo įsikūrusi Dievo Motinos Gailestingumo seserų bendruomenė ir gyveno bei patyrė Jėzaus regėjimus vienuolė šv. Faustina Kovalska. Namelis sovietmečiu per stebuklą išliko nesugriautas, dabar restauruotas.

Visus metus paskaitos apie gailestingumą rengiamos ir Bažnytinio paveldo muziejuje Šv. Mykolo bažnyčioje. Vytautas Ališauskas kalbėjo tema „Jo gailestingumas yra akivaizdus visai kūriniui (Sir 16, 16)“, Pranas Morkus apžvelgė Gailestingąjo Jėzaus paveikslo istoriją, Ramutė Rachlevičiūtė skaitė pranešimą „Gailestingumas ir dailė“, taip pat kalbėta apie Gailestingąjo Jėzaus paveikslo teologiją ir ikonografiją bei dvasinį bei socialinį gailestingumo aspektą ankstyvojoje krikščionybėje. Garsusis Gailestingąjo Jėzaus paveikslas viešam tikinčiųjų gerbimui pirmą kartą buvo pakabintas 1934 m.

rudenį seserų bernardinų vienuolyne ir pačioje Šv. Mykolo bažnyčioje. Šios bažnyčios rektoriumi tuo metu buvo Gailestingumo propaguotojas, sesers Faustinos Kovalskos dvasios tėvas kun. Mykolas Sopočka.

Gegužės 1 vakare Katedros aikštėje Jono Pauliaus II beatifikacijos proga skambėjo miuziklas „KAROLIS. Pašaukė mane“. Karolio Voitylos vaidmenį atliko Liudas Mikalauskas.

Spalio 1–5 d. Krokuvėje, Lagievnikų Dievo Gailestingumo šventovėje, vyks II Pasaulinis apaštališkasis Gailestingumo kongresas, kuriame dalyvaus ir delegacija iš Lietuvos.

Kauno arkivyskupijoje

Pradedant Dievo Gailestingumo savaitę ir jos pabaigoje laukiant džiugios žinios – popiežiaus Jono Pauliaus II paskelbimo palaimintuoju, Kauno arkivyskupijos tikintieji buvo kviečiami malda, apsilankant renginiuose dėkoti Viešpačiui už įkvepiantį Jono Pauliaus II tikėjimo ir liudijimo pavyzdį, minėti jo darbus Bažnyčiai ir visai visuomenei, prisiminti akimirkas, kai jis lankėsi Lietuvoje 1993 m.

Dievo Gailestingumo savaitė buvo pradėta balandžio 26 d. atidarytomis ir iki gegužės 2 d. veikusiomis parodomis „Jonas Paulius II Lietuvoje“. Vieną jų – 8–11 klasių moksleivių darbų – Jono Pauliaus II piligrimų centre surengė arkivyskupijos Katechetikos centras. Parodėlei savo piešinius pateikė 22 dalyviai iš 8 mokyklų (įvairių dekanatų). Arkikatedros bazilikos šventoriuje (iš judrios Vilniaus g. pusės) surengtoje parodoje buvo eksponuojama 21 didžiulė fotografija, sugrąžinusi į 1993 m. rudenį ir suteikusi galimybę vyresniems prisiminti, o jaunesniems pamatyti, kokios minios, džiugūs, pagarbūs veidai pasitikdavo Joną Paulių II, tėvišku rūpesčiu bei užtariančia malda apgaubusiu tuomet pirmuosius Nepriklausomybės žingsnius žengiančius mūsų krašto žmones. Ši paroda, pasak jaunųjų savanorių, patraukė ne tik kauniečių, bet ir miesto svečių dėmesį. Praiviai domėjosi ir savanorių dalijamais, Jono Pauliaus II piligrimų kelią Lietuvoje atspindinčiais lankstinukais.

Balandžio 27 d. vakare į filmo „Devynios dienos, pakeitusios pasaulį“ peržiūrą pakvietė Kauno arkivyskupijos jaunimo centras. Apie 100 susirinkusių žiūrovų šiltai priėmė Ramūno Aušroto, Krikščioniškojo kino klubo iniciatoriaus, komentarus ir pasidalijimą.

Balandžio 28 d. vakare Švč. Trejybės (seminarijos) bažnyčioje Kauno arkivyskupijos jaunimo centro iniciatyva, kurią nuoširdžiai palaikė Kauno kunigų seminarijos bendruomenė, buvo surengtas maldos vakaras dėkojant Dievui už popiežių Joną Paulių II ir jo beatifikaciją. Įžanginį žodį tarė seminarijos rektorius mons. Aurelijus Žukauskas, maldai vadovavo dvasios tėvas kun. Stasys Kazėnas SJ. Pasak klieriko Nerijaus Pipiro, vakaro metu buvo adoruojamas Švenčiausiasis Sakramentas, skaitomos popiežiaus Jono Pauliaus II mintys apie Jėzų, atėjusį gelbėti žmogaus ir parodžiusį tikrą žmogiškumą veidą. Visi dalyvavusieji pamaldose galėjo užrašyti savo maldos intencijas, padėkas, prie išstatyto Švenčiausiojo Sakramento uždegti žvakutę. Vakaras baigtas šv. Faustinos malda Gailestingajam Jėzui.

Balandžio 29 d. pagal savaitės programą visi ir kiekvienas buvo kviečiamas savo aplinkoje padaryti bent vieną gailestingumo darbą artimui. Prisimindami popiežiaus meilę jaunimui, jauni žmonės iš parapijų, mokymosi įstaigų

su savo ganytoju Rimantu Norvila bei vyskupu emeritu Juozu Žemaičiu dalyvavo piligriminėje kelionėje į Vilnių, paminėdami visoje Lietuvoje švenčiamus Dievo Gailestingumo metus.

Piligrimystė prasidėjo Vilniaus arkivyskupijos kurijoje, iš kurios, lydimi vyskupo Arūno Poniškaičio, keliavo į Vilniaus arkivyskupijos Bažnytinio paveldo muziejų. Čia dr. Sigita Maslauskaitė pristatė muziejaus koncepciją, tikslus bei supažindino su pagrindinėmis muziejuje saugomomis vertybėmis atskleisdama jų vidinę prasmę.

Aplankę muziejų, kunigai su ganytojais Vilniaus Dievo Gailestingumo šventovėje drauge su susirinkusia bendruomene šventė Eucharistiją Gailestingą Jėzaus paveiklo artumoje. Eucharistijai vadovavo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila. Homiliją sakęs Vilniaus vyskupas augziliaras Arūnas Poniškaitis, remdamasis dienos Evangelijos skaitiniu, kalbėjo apie nuolatinį rūpestį patiems ieškoti ir kitiems padėti rasti nenykstančio maisto, kurį duoda pats Kristus, akcentavo Dievo gailestingumą kaip pastoracinio ir asmeninio gyvenimo kelrodį, kuris gali padėti tiek pavieniam žmogui, tiek bendruomenei išgyventi krikščioniškojo gyvenimo gilumą bei visavertiškumą.

Po drauge aukotų šv. Mišių visi rinkosi Vilniaus arkivyskupijos kurijoje, kur kartu su kardinolu Audriu Juozu Bačkiumi bei Vilniaus vyskupu emeritu Juozu Tunaičiu dalyvavo bendruose pietuose. Jų pradžioje kardinolas pasidžiaugė labai gražia Vilkaviškio vyskupijos dvasininkų piligrimystė ir palinkėjo, kad diena būtų ir maldinga, ir džiugi, primindamas, jog ir iš Suvalkijos kilęs palaimintasis arkivyskupas Jurgis Matulaitis buvo Dievo gailestingumo platintojas. Vyskupas Rimantas Norvila šeiminkams įteikė simbolines dovanas – knygas su palaimintojo Jurgio Matulaičio užrašais.

Vėliau piligrimai susikaupė bendrai maldai Vilniaus arkikatedroje prie Lietuvos

globėjo šv. Kazimiero relikvijų ir lankėsi apaštališkojoje nunciatūroje, kur susitiko su nuncijumi arkivyskupu Luigi Bonazzi. Nuncijus su svečiais dalijosi savo mintimis apie kunigiškąją, vyskupiškąją ir bendrai bažnytinę tarnystę, ją palygindamas su namo statymu, kuris pats nepasistato, tam reikia daug pastangų, kantrybės, maldos ir bendradarbiavimo su Dievu. Popiežiaus pasiuntinys pabrėžė, kad Dievas be žmogaus negali atlikti savo darbų, o žmogus be Dievo negali įgyvendinti savųjų svajonių. Vėliau nuncijus pristatė nunciatūroje tarnaujančias seseris vienuoles, o pilgrimai, vysk. Juozo Žemaičio vadovaujami, nunciatūros koplyčioje pagiedojo tradicinę lietuvių giesmę „Marija, Marija“.

Piligrimystė baigėsi Antakalnyje, seselės Faustinos namelyje, kur pilgrimai, susipažinę su namelio istorija, visi drauge pasimeldė Dievo gailėstingumo vainikėlio malda.

-krb-

Baigtas seminarų ciklas

Gegužės 7 d. seminaru „Darbas ir ekonomika Bažnyčios socialiniame mokyime“ Kaune, Pal. arkivyskupo J. Matulaičio namuose, užbaigtas Bažnyčios socialinio mokymo ciklas „Rūpinimasis žmogumi yra Bažnyčios kelias“. Šešių šeštadienių seminarų ciklas, kurį nuo 2010 m. rudens organizavo Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo Vargdienių seseris ir Lietuvos nacionalinis Teisingumo ir taikos komitetas, skirtas pirmųjų Socialinių kursų, vykusių arkivyskupo Jurgio Matulaičio iniciatyva Kaune 1909 m., šimtmečiui.

Paskutinį seminarą vedęs kun. dr. Kęstutis Kėvalas savo pranešimą pradėjo nuo darbo kaip fiziniams ir dvasiniams gebėjimams grįstos veiklos, kuria žmogus tampa panašus į Kūrėją, sampratos. Dėl šio panašumo, kaip tvirtinta, imdamasis darbo ir dalyvaudamas Dievo kūryboje, žmogus patiria džiaugsmą. Buvo primintas palaimintojo Jono Pauliaus II iškeltas subjektyvusis darbo aspektas – dirbantis žmogus yra asmuo,

rinkosi arkivyskupijos Jaunimo centre ir, šio centro kapeliono kun. Kęstučio Genio palaiminti bei akademinės sielovados koordinatorių Valdos Velžienės (KTU), Svetlanos Adler-Mikulėnienės (LSMU) bei Dainiaus Ušacko (VDU) vadovaujami, dviem grupėmis išvyko į gailėstingumo misijas. Petrašiūnų slaugos ligoninėje jaunuoliai pagelbėjo personalui nuvalyti langus, pabendraavo su ligoniais. Aplankydami Kauno klinikų Endokrinologijos skyriuje besigydančius vaikus, padėjo jiems pasirengti Motinos dienai.

Tą penktadienį Šiluvoje buvo surengta Ligonių diena prašant Šiluvos Marijos, Ligonių Sveikatos, užtarimo tiems, kurie trokšta fizinio ir dvasinio išgydymo. Ši diena priminė, kaip Šiluvoje meldėsi 1993 m. rugsėjo 7 d. ją aplankęs popiežius Jonas Paulius II: „Šventoji Šiluvos Mergelė, *Sanitas aegrotorum* – Ligonių Sveikata, su virpuliu šiandien kreipiuosi į Tave kaip visuotinės Bažnyčios ganytojas. Slegiančios kančios ir ilgų išbandymų metais Tu nepaliovei žvelgusi į Lietuvą, kryžių žemę.“

Balandžio 30-osios vakare Kauno arkikatedroje bazilikoje surengtoje vigilijoje nuo 17 val. akademinės sielovados bendradarbių pakviesti universitetų studentai kalbėjo rožinį. 18 val. šv. Mišioms vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Giedojo Šv. arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčios choras *Te Deum*. Po šv. Mišių vykusioje adoracijoje skambėjo maldos įvairiomis intencijomis prašant, kad Viešpats gydytų Lietuvos ir pasaulio žmonių trūkumus ir žaizdas, buvo skaitomos Jono Pauliaus II mintys. Dalyvavusieji maldoje buvo kviečiami uždegti po žvakutę kaip padėkos Dievui ženklą už garbingąjį popiežių ir Viešpaties pagalbą kiekvieno žmogaus ir visos žmonijos gyvenime. Likusieji su Petrašiūnų parapijos jaunaisiais giedotojais adoracijoje drauge šlovino Viešpatį už jo gerus darbus.

Dievo Gailėstingumo sekmadienį Kauno arkivyskupijos tikintieji buvo kviečiami savo parapijų bažnyčiose švęsti Eucharistiją, dėkoti Dievui už jo gailėstingumą ir palaimintąjį Joną Paulių II. Pasak Kauno arkivyskupijos sielovados programų vedėjos Vaidos Spangelevičiūtės-Knežienės, sumanymą surengti Dievo Gailėstingumo savaitę ir jos renginių pobūdį paskatino Kauno arkivyskupo S. Tamkevičiaus priminti palaimintojo Jono Pauliaus II žodžiai: „Nebijokite!“ Laukiant beatifikacijos iškilnių ir buvo siekiama eiti prie žmonių, taip pat tų, kurie dar nepažįsta Kristaus, atkreipti jų dėmesį, padrąsinti.

-kait, ksb, rž-

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Gegužės 4 d. Vilniaus arkivyskupijos kurijoje vyko kas mėnesį rengiamas arkivyskupijos kunigų susirinkimas. Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis dvasininkų susirinkimą pradėjo malda. Ganytojas prisiminė Vatikane vykusias popiežiaus Jono Pauliaus II beatifikacijos iškilmes, kuriose drauge su Lietuvos vyskupų delegacija asmeniškai dalyvavo. Kardinolas džiaugėsi, kad dalyvavo daug jaunimo, Romos gatvėse vyravo pakili nuotaika. Daugybė žmonių netilpo į aikštę priešais Vatikano Šv. Petro baziliką, todėl iškilmes stebėjo gatvėse įrengtuose ekranuose. Nors buvo daug žmonių, bet pavyko išlaikyti ir tylos momentus, visi Romoje viešėjo tvarkingai, maldingai nusiteikę. Karstas su palaimintojo Jono Pauliaus II kūnu buvo iškeltas prieš Šv. Petro bazilikos konfesijos altorių, daugybė žmonių galėjo prieiti ir pasimelsti. Kardinolas liudijo, jog prašė palaimintojo užtarimo visai Vilniaus arkivyskupijai, pabučiavo karstą, drauge prisiminė pirmąjį susitikimą su popiežiumi Jonu Pauliumi II, tai, kaip šis mokėsi lietuvių kalbos, kaip

lankėsi Lietuvoje, meldėsi Aušros Vartų koplyčioje. Jonas Paulius II per visus susitikimus buvo jautrus, ramus, dėmesingas, visada priimdavo Lietuvos vyskupus, išiklausydavo jų mintis, stengdavosi palikti spręsti vietoje daugelį klausimų, nes pasitikėjo žmonėmis. Kardinolui išiminė palaimintojo Jono Pauliaus II maldingumas, didelis dėmesys jaunimui, rūpinimasis vargingaisiais, neįgaliaisiais, noras padėti sutiktiems žmonėms.

Kardinolas dėkojo visiems prisidėjusiems prie Gailestingumo kongreso rengimo ir kvietė toliau plėtoti šį pamaldumą, tęsti gailestingumo darbus. Kiekvienoje parapijoje turėtų kilti daugiau karitatyvinių iniciatyvų, patys žmonės, kunigų paraginti, turėtų labiau rūpintis gailestingumo darbais.

Pasak Vilniaus arkivyskupo augziliaro vysk. Arūno Poniškaičio, Gailestingumo kongrese dalyvavo daug žmonių iš įvairių vyskupijų, stačiatikių ir liuteronų bendruomenių dvasininkai. Gailestingumas – tai meilės vardas, Dievo visagalybės apraiška. Jėzus priima, pasigaili nusidėjusio žmogaus, ir tai skatina keistis. Gailestingumo metai bus užbaigti per Švč. Mergelės Marijos Gailestingumo Motinos atleidus lapkričio mėnesį. Marijos tarnystėje Kanoje galime atpažinti tris gailestingumo etapus: tai kitų vargo pastebėjimas, atjauta ir konkreiti iniciatyva. Savo parapijose esame akinami pamatyti tuos žmones, kuriems reikia pagalbos, nelikti abejingi ir konkrečiais darbais padėti. Vyskupas Arūnas Poniškaitis kvietė kunigus parodyti daugiau supratimo, kai kreipiasi žmonės, turėdami keistų, neįprastų reikalavimų. Taip pat reikia ypač daug mandagumo ir kantrybės, kai ateina tikėjimui priešiški žmonės, svarbu kalbėtis.

Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo (Kalvarijų) bažnyčios klebonas kun. Virginijus Česnulevičius pakvietė kunigus dalyvauti Sekminių atlaiduose. Birželio 10 d. Vilniaus Kalvarijose rengiama Kunigų diena. Visos parapijos kviečiamos vykti į Kalvarijų atlaidus, ypač kiekvieno mėnesio 14 dieną. Tai proga apmąstyti Kryžiaus kelią, švęsti šv. Mišias. Palaimintasis Jonas Paulius II mėgo Kryžiaus kelią, dažnai sakė, kad, nors kūnas pavargsta, dvasia atsigauja.

Kardinolas susirinkime priminė, jog per planuojamas Sutvirtinimo sakramento teikimo iškilmes vyskupai norėtų susitikti su parapijoje aktyviau talkinančiais žmonėmis, tikybos mokytojais, tarybos nariais. Kad tie susitikimai būtų ne tik šventė, bet ir proga padrąsinti, padėkoti už įvairias iniciatyvas. Periodiškai vykstantys kunigų perkėlimai iš vienos parapijos į kitą – žmonių labui, nes reikia pokyčių, atsinaujinimo, įvairesnės veiklos. Kunigas visa savo tarnystėje kviečiamas atsidėti Bažnyčiai, turėti nuolankumo, nekurstyti priešišku nuotaikų, priimti darbus, kuriems yra skiriamas. Tose parapijose, kur yra keli kunigai, būtinas broliškas darbų pasidalijimas, tarnavimas, bendra malda.

Kunigai kviečiami aktyviau naudotis internetine svetaine www.gailestingumas.lt, kurioje galima surasti daug medžiagos apie gailestingumą rengiant katechezes, pamokslus. Visa evangelizacija turėtų būti paremta gailestingumu kaip užkarda blogiui. Tai pati gražiausia Dievo savybė, kurią žmonės mielai atranda. Kunigų užduotis padėti ją atskleisti.

-ksb-

Mirė kunigas Arvydas Petras Žygas (1958–2011)

Gegužės 7 d. Saint Louis (JAV) ligoninėje po sunkios ligos mirė kunigas Arvydas Petras Žygas, priklausęs Kauno arkivyskupijai. Kun. A. P. Žygas gimė 1958 m. birželio 6 d. Čikagoje. Jo tėvai pasitraukė iš Lietuvos Antrojo

ne sraigtelis ar mašina, pabrėžta bendradarbiavimo, geros darbo aplinkos, socialinio teisingumo svarba – tik toks darbas gali tapti palaiminimu, prisidėti prie žmogaus išganymo.

Kalbant apie ekonomikos sampratą pagal pirmąją socialinę encikliką *Rerum novarum*, kitus Bažnyčios dokumentus, apibūdinta privati nuosavybė kaip kiekvieno asmens teisė – be jos nebūtų visuomenės pažangos, nebektų žmogaus privatumo, taip pat ir dalijimosi galimybės. Laisvoji rinka, kaip teigta, – tai santykių tarp visuomenės narių harmonizavimas, bet jai veikti reikia tvirtos teisinės sistemos. Be kita ko, pabrėžta, jog verslumas yra savotiškas pašaukimas, tik reikia, kad verslas jaustųsi atsakingas už bendrąją visuomenės gerį, dalyvautų sprendžiant socialines problemas.

Baigiamajame seminare Teisingumo ir taikos komiteto generalinė sekretorė, Vargdienių seserų kongregacijos vyresnioji ses. Daiva Kuzmickaitė MSV išklausiusiems visą ciklą ir susipažinusiems su Bažnyčios socialinio mokymo pagrindais dalyviams įteikė šio komiteto pirmininko arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus pasirašytus pažymėjimus.

-kait-

Atvirų durų popietė Marijonų gimnazijoje

Gegužės 5 d. į organizuotą Atvirų durų popietę rinkosi būsimeji penktokai ir jų tėvai. Tai buvo gera proga pabendrauti su direktoriumi kun. dr. Vytautu Briliumi MIC, pavaduotoja ugdymui Roma Raškevičiene, mokytojais, daugiau sužinoti apie gimnaziją. Direktorių papasakojo apie gimnaziją, priminė jos istoriją, atsakė į tėvų klausimus. Ši mokymo įstaiga įkurta dar 1923 metais, bet 1940 m. okupantų uždaryta. Mokyklos veikla atgaivinta tik 1997 metais kunigų marijonų iniciatyva. 2007 metais atgaivintas ir gimnazijos statusas. Jau išleistas 6 abiturientų laidos. Gimnazija nedidelė – mokosi 395 mokiniai.

Pavadootoja ugdymui Roma Raškevičienė papasakojo apie gimnazijos mokinių laimėjimus konkursuose, olimpiadose, puikiai išlaikomus brandos egzaminus. Svečiams koncertavo gimnazijos dainininkai ir šokėjai, parengti mokytojų Eglės Tiškienės, Jolitos Lukšienės, Birutės Stankienės.

-lk-

Keliais žodžiais

Marijampolė. Balandžio 27 d. Marijampolės Šv. Vincento Pauliečio parapijos bažnyčioje paminėtos ilgamečio Vilkaviškio vyskupijos generalvikaro apaštališkojo protonotaro Vinco Jono Bartuškos (1917–2010) mirties pirmosios metinės. Šv. Mišioms vadovavo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila. Drauge meldėsi Vilkaviškio vyskupas emeritas Juozas Žemaitis, Panevėžio vyskupas emeritas Juozas Preikšas, vietos parapijos klebonas prelatas Juozas Pečiukonis bei gausus būrys Vilkaviškio ir kitų vyskupijų dvasininkų, prel. V. Bartuškos giminaičiai ir parapijiečiai. Po šv. Mišių visi susirinkusieji prie bažnyčios šventoriuje palaidoto prel. Vinco Bartuškos kapo pagiedojo „Viešpaties Angelą“ bei dalyvavo Šv. Vincento parapijos namuose vykusiuose pietuose, prisimindami ir pagerbdami daug Vilkaviškio vyskupijai pagelbėjusį kunigą.

-krb-

Kaunas. Gegužės 6 d. Kauno Šv. arkanangelo Mykolo (Igulos) bažnyčios kamerinis choras *Te Deum* (vadovas A. Petrauskas, chormeisterė Vita Paleckienė) minėjo savo veiklos 20-metį. Ta proga Kauno Igulos karininkų ramovėje buvo surengtas koncertas. Jubiliejiniame koncerte skambėjo renesanso laikotarpį atspindintis Tomaso Luiso da Victoria *O Magnum Mysterium* ir šių laikų kompozitoriaus Tadeuszo Paciorkiewicziaus *Ave Regina Caelorum*. Žiūrovų nuotaiką keitė vis skirtingesni kūriniai. Visą gyvavimo ir kūrybos laikotarpį choras *Te Deum* gyvena aktyvų koncertinį gyvenimą. Choro repertuarą kasmet papildo vis įdomesni kūriniai.

-kait-

pasaulinio karo pabaigoje, bėgdami nuo puolančios sovietų kariuomenės. 1945–1950 m. gyveno karo pabėgėlių stovyklose Vokietijoje, o 1950 metais atvyko į JAV, kur po penkerių metų gavo pilietybę.

Nuo mažens Arvydas buvo auklėjamas lietuviybės dvasia, lankė Cicero Šv. Antano Paduviečio mokyklą, vidurinę išsilavinimą gavo Vyskupo Fenviko aukštesniojoje mokykloje Oak Parke 1975 m. Nuo pat mažų dienų dalyvavo ateitininkų veikloje, bendravo su seserimis kazimierietėmis. Arvydas visuomet jautė pašaukimą į dvasinį luomą, o jo širdis drauge veržėsi į Tėvynę – Lietuvą, į kurią jam tada nebuvo leista atvykti. Norėdamas būti kiek galima arčiau Lietuvos, 1976–1980 m. studijavo baltų kultūrą Čikagos lietuvių pedagogikos institute ir gavo dėstymo sertifikatą Čikagos valstijos universitete. 1980–1988 m. dėstė lietuvių etnografiją ir folklorą tame pačiame lietuvių Pedagogikos institute. 1976–1982 m. drauge su prof. Marija Gimbutiene lankydavosi Punsco krašte ir užrašinėjo liaudies dainas, fotografavo senąsias Punsco-Seinų-Suvalkų krašto lietuves dainininkes. Negalėdamas lankytis Lietuvoje, jis, kaip ir daugelis užsienyje gyvenusių lietuvių, vykdavo į Punsco kraštą pabūti lietuvių žemėje, pabendrauti su lietuviais. Punsco krašte buvo visada laukiamas ir sutinkamas kaip pats garbingiausias svečias.

1981 m. Čikagos Ilinojaus universitete Arvydas Žygas įgijo antropologijos ir chemijos mokslų bakalauro laipsnį, o 1983 m. – biochemijos magistro laipsnį, specializacija – medicininė antropologija. 1988 m. tame pačiame universitete gavo filosofijos daktaro laipsnį. Tada jis pirmą kartą galėjo apsilankyti Vilniaus universiteto Medicinos fakultete pagal mokslinių mainų programą. Kaip pats rašo savo autobiografijoje, 1988 m. gruodžio 14 d. pradėjo savo pasirengimą kunigybei.

1989–1993 m. dr. Arvydas Petras Žygas dėstė antropologiją ir biochemiją Kauno ir Vilniaus universitetuose, 1990 metais gavo asocijuoto antropologijos profesoriaus vardą. 1989–1993 m. vadovavo VDU Antropologijos katedrai ir buvo VDU studentų dekanas. 1993 m. už indėlį į atsikuriančios nepriklausomos Lietuvos kultūrą jam suteikta S. Šalkauskio vardo premija.

1990 m. įstojo į jėzuitų naujokyną. 1993–1994 m. studijavo jėzuitų ugdymo centre Genujoje (Italija) bei klinikinę praktiką atliko Turino Šv. Kotolengo ligoninėje. 1995 m. grįžo į Čikagą slaugyti sunkiai sergančios motinos ir tada pradėjo studijuoti teologiją Čikagos Lojolos universitete. Pageidaujant Kauno kunigų seminarijos rektoriui, siekdamas įgyti tinkamą kunigo šventimams ugdymą, Arvydas klusniai, kaip ir visuomet, grįžo į Lietuvą. 1996–2000 m., studijuodamas seminarijoje, įsitraukė ir į būsimų kunigų sielovadinį ugdymą. 1996–1999 m. taip pat studijavo Merveilo instituto Teologijos fakultete Birminghame (Didžioji Britanija), ten siekdamas teologijos magistro laipsnio. Šias studijas baigė ir magistro laipsnį gavo Vytauto Didžiojo universitete. 2000 m. birželio 29 d. išventintas kunigu ir paskirtas Kauno arkikatedros bazilikos vikaru. Jau po poros mėnesių tapo Kauno kunigų seminarijos dvasios tėvu. Šias pareigas ėjo šešerius metus. Gyvo būdo, nuoširdus kunigas labai greitai rado kelią į seminarijos auklėtinių širdis. Tapo žmogumi, pelniusiu visų pasitikėjimą.

Drauge tęsė ir savo mokslininko veiklą. 1996–2006 m. ėjo antropologijos asocijuoto profesoriaus, o 2000–2006 m. – pastoracinės teologijos asocijuoto profesoriaus pareigas Vytauto Didžiojo universitete. 2000–2006 m. – taip pat Kauno medicinos universiteto kapelionas ir vizituojantis antropologijos profesorius tame pačiame universitete. 1997–2006 m. – sykiu ir Kauno

psichiatrijos ligoninės kapelionas, patarnavo seserims kazimierietėms Pažaislyje ir seserims kotrynietėms Kaune.

Kun. Arvydas buvo žmogus, daugiausia prisidėjęs prie ateitininkijos atsi-kūrimo Lietuvoje. 1989–1995 m. buvo išrinktas ir ėjo Ateitininkų federacijos pirmininko pareigas. Sugebėjo tautos troškimą atkurti tai, kas sugriauta, pa-rodomyšias iniciatyvas sutelkti į vieningą srovę ir duoti jai kryptį, išsaugan-čią esmines vertybes ir atliepančią modernius iššūkius.

2006 m. pasiprašė išleidžiamas į JAV teologijos doktorato studijų. 2006–2007 m. dirbo vikaru Čikagos Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje, ypatingą dėmesį skirdamas lietuviams emigrantams. 2007 m. rugpjūtį pasiprašė atleidžiamas iš parapijos ir toliau tęsė studijas, drauge kaip kapelionas patarnaudamas Vargdienių seserims Putname, darbuodamasis seserų įsteigtoje Pal. J. Matulai-čio vargšų prieglaudoje, pavaduodavo kunigus įvairiose lietuvių parapijose. Paskutinius mėnesius, jau sunkiai sirgdamas, praleido Saint Louis klinikoje.

Kunigas Arvydas Petras Žygas skubėjo daryti gera, negailėdamas savęs. Jo niekada niekas nematė supykusio, atsikertančio kad ir į šiurkštesnį žodį. Jis jau-tėsi pašauktas tarnauti – Dievui, Tėvynei, visiems žmonėms, kuriuos Viešpats siuntė į jo kelią. Nepaisydamas mokslo laipsnių ir titulų, save laikė paprastu žmogumi. Prašydamas suteikti kunigo šventimus rašė: „Prašu suteikti man, Arvydui Petru Žygui, nevertam Dievo tarnui, kunigystės šventimus.“ -Kn-

Mirė kunigas Juozapas Maleckis (1939–2011)

Gegužės 9 dieną, eidamas 73 metus, Marijampolės globos namuose mirė kuni-gas Juozapas Maleckis. Kun. J. Maleckis gimė 1939 m. kovo 17 d. Kauno apskri-tyje, Babtų valsčiuje, Paparčių kaime. 1946–1951 m. mokėsi Paparčių pradinėje mokykloje, o 1951–1955 m. Muniškių septynmetėje mokykloje. 1955 m. Juoza-pas Maleckis įstojo į Kauno 5-ąją darbininkų vakarinę vidurinę mokyklą, ku-rią baigė 1959 m. Tais pačiais metais buvo pašauktas į karinę tarnybą. 1962 m., grįžęs iš karinės tarnybos, dirbo Kauno gelžbetonio gamykloje darbininku, o 1969 m. pradėjo dirbti Trakų rajono „Merkio“ tarybiniame ūkyje statybininku.

1970 m. įstojo į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją. Ją baigęs, 1975 m. ba-landžio 27 d. iššventintas kunigu. Pirmoji tarnystės vieta – Joniškis, kur trejus metus ėjo vikaro pareigas. 1978 m. paskirtas Vandžiogalos parapijos adminis-tratoriumi, o po dvejų metų perkeltas į Radviliškį vikaru. Radviliškyje ištarna-vo trejus metus. 1983 m. paskirtas Panevėžiuko parapijos administratoriumi, tačiau dėl prastėjančios sveikatos 1985 m. iškeltas į Vilkiją altaristu, o 1994 metais paskirtas rezidentu prie Kauno Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) parapijos. 2007 m. atleistas iš visų pareigų Kauno arkivyskupijoje ir perkeltas į Marijam-polės globos namus, kur, rūpestingai prižiūrimas, gyveno iki mirties.

Kunigas Juozapas Maleckis buvo paprastas ir nuoširdus žmogus, suvokian-tis savo sunkumus, lėtoko būdo, nekalbus, tačiau besistengiantis, kiek jėgos leidžia, eiti jam pavestas pareigas. Buvo nepastebimas ir paprastas tarnas, kuris rūpinasi padaryti tai, kas jam pavesta.

Kun. J. Maleckio palaikai buvo pašarvoti Marijampolės globos namų koplytėlėje. Gegužės 11 d. karstas su palaikais pervežtas į Kauno Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) bažnyčią, kur aukotos laidotuvių šv. Mišios. Palaidotas bažnyčios šventoriuje.

-Kn-

Šiaulių raj. Gegužės 6 d. Marijonų gimnazijos abiturientai vyko į Kryžių kalną pastatyti savo kryžių. Piligrimai turėjo galimybę pasimelsti, pamąstyti apie ateitį, sėkmę, pasirinkimus, at-sakomybę. Kryžių kalno Pranciškonų vienuolyno koplyčioje už abiturientų sėkmę šv. Mišias aukėjo gimnazijos ka-pelionas kun. Piotr Wojtonis MIC. Abi-turientai, jų auklėtojos bei gimnazijos kapelionas aplankė ir Palendrių Šv. Be-nedikto vienuolyną.

-lk-

Kaunas. Gegužės 9 d. Kauno arkivys-kupijos šeimos centre vyko Kauno I dekanato, t. y. miesto parapijų, klebonų ir kunigų susirinkimas. Šeimos centro darbuotojai trumpai pristatė progra-mas ir sritis, kuriose darbuojasi. Kauno I dekanato šeimos centro vadovė Jurgita Ščiukaitė apibūdino dabartinę šeimų sielovados padėtį Kauno mieste ir supa-žindino su dekanato Šeimos centro vei-kla bei artimiausiais renginiais. Šeimos centro darbuotoja Giedrė Aukščiuonienė papasakojo apie vykdomą atnaujintą Sužadėtinių rengimo Santuokai progra-mą, perskaitė keletą sužadėtinių atsilie-pimų. Šiuo metu Šeimos centre renkasi net šešios sužadėtinių grupės, joms vadovauja jaunos savanorių šeimos. Dalyvavimo „Sutuoktinių susitikimų“ judėjime patirtį liudijo kun. Aldonas Gudaitis SJ bei šio judėjimo atstovai Do-natas ir Linas. Šeimos centro psichologė Zita Vasiliauskaitė pasidalijo įžvalgomis apie perdegimo sindromą bei antrinę traumą, kurią neretai patiria dirbantieji (tarnaujantieji) pagalbos žmonėms sri-tyje (psichologai, socialiniai darbuoto-jai, kunigai ir kt.). Susirinkime taip pat dalyvavo svečiai iš Airijos – sutuoktiniai Declan ir Carmen Watersai. Neformalio-je aplinkoje prie arbatos jie supažindino su rožinio maldos už negimusius kūdi-kius sukūrimo istorija. Su šiuo kristaliniu rožiniu (užimančiu visą lagaminą!) jie jau dvidešimt metų keliauja po pasaulį ir kviečia visus apsispręsti prisidėti prie gyvybės išsaugojimo.

-kašči-

LIUDYTI VILTĮ

VI Velykų sekmadienis (A)

Apd 8, 5–8. 14–17; 1 Pt 3, 15–18; Jn 14, 15–21

Velykų laikotarpiu iš naujo atrandame viltį. Pirmasis Petro laiškas ragina mus sergėti savo širdyse Viešpatį Kristų ir būti visuomet pasirengusius įtikinamai paliudyti kiekvienam klausiančiam apie mumyse gyvenančią viltį. Šie žodžiai rodo, kad ankstyvojoje Bažnyčioje viltis buvo skiriamasis krikščionių bruožas, kurį turėjo pastebėti aplinkiniai. Viltis yra varomoji žmogaus gyvenimo jėga. Be vilties žmogus negali gyventi: nebelieka tikslo ir perspektyvos, jis nebemato savo pastangų prasmės. Vilties reikia ne tik asmeniniam gyvenimui, bet ir požiūriui į savo šalies ir pasaulio problemas: ūkio krizę, nedarbą, tautų santarvę, teisingumo siekį, kūrinijos ir aplinkos apsaugą. Ieškodami vilties ženklų, dažnai randame juos neafišuojamus kasdienybėje. Vilties ženklai apčiuopiami ten, kur neįgalus žmogus priima savo gyvenimo dovaną ir daro tai, ką savo jėgomis ir gebėjimais įstengia. Vilties ženklai matomi ten, kur sutuoktiniai, nepaisydami skausmingų patirčių bei nusivylimų, ryžtasi atleisti ir kurti bendrystę iš naujo; kur priklausomybių varginami žmonės visomis jėgomis stengiasi išsivaduoti iš įpročių vergovės. Vilties liudytojai yra tie žmonės, kurie, praradę savo brangiausias artimuosius, neužsisklendžia netektyje ar praeities atsiminimuose, bet ryžtingai taria gyvenimui „taip“.

Kartais iš krikščionių pasišaipoma, jog jų veiduose menkai atsispindi išganymo džiaugsmas. Prisikėlęs Jėzus mus kviečia naujai išgirsti Dievo meilės žinią, grindžiančią mūsų džiaugsmą ir viltį. Jei noriu įtikinamai liudyti kitiems, turiu pirmiausia savęs paklausti: kas man įtikinamai rodo Dievo meilę? Reginių išpaikintą mūsų vaizduotę sunku nustebinti triumfalistiniais įvaizdžiais. Dievo šlovės slėpinį atskleidžia tiesa apie Dievo nusižeminimą, pradedant Jėzaus gimimu ėdžioje ir baigiant Golgotos kryžiumi. Dievas apiplėšia save, savanoriškai atsisako savo galios ir apsireiškia kaip bejėgis, atmetantis bet kokį smurtą. Tai leidžia naujai suvokti Dievo įsakymus: jie nėra primetami prievarta.

Meilės įsakymą dabar jau girdime iš Prisikėlusiojo lūpų. Jėzus pabrėžia, kad gyvenimas pagal jo mokymą yra meilės padarinys: „Jei mane mylite, jūs laikysitės mano įsakymų.“ Mūsų meilė Dievui yra atsakymas į jo meilę mums. Tačiau tai ne Dievo keliamą sąlygą, bet nepelnyta dovana. Dėl besąlyginės Dievo meilės jo įsakymai įgyja kitą skambesį. Jei į Dievo meilę atsilie-

piu visa širdimi, tuomet neverčiamas ir be prievartos gerbsiu savo tėvus, nežudysiu, nesvetimausiu, mylėsiu artimą ir sugebėsiu priimti save kaip mylimą Dievo vaiką. Išganymo džiaugsmas reiškia išsilaisvinimą iš egoistinio užsisklendimo savyje ir atsivėrimą meilei.

Šventasis Augustinas sakė: „Mylėk ir daryk ką nori.“ Ar iš tikrųjų galime elgtis savo nuožiūra, nepaisydami jokių suvaržymų? Tikra meilė nesuderinama su Dievo įsakymų laužymu. Meilė neįmanoma ten, kur nėra Dievo. Ten atsiranda liūdesys, vedantis į mirtį. Dekalogas – nepakeičiama meilės logika ir jos tikrumo laidas. Tie vidiniai meilės principai neatima jos grožio, bet padaro ją įmanomą. Į Dievo meilę atsiliepiame vykdydami jo įsakymus. Kas tai pažino, tas pasilieka Dieve, ir Dievas jame. Vykdydami meilės įsakymą, nesame palikti našlaičiais. Mums padeda Jėzaus žadėtasis Globėjas, Tiesos Dvasia, „kurios pasaulis neįstengia priimti, nes jos nemato ir nepažįsta“.

Tikroji meilė neatskiriama nuo kryžiaus. Meilė atleidžia ir pasitiki (plg. *1 Kor 13*). Ji viskuo viliasi, nukreipia į tai, kas žmoguje gražiausia. Kas įtikės Jėzaus skelbiama meile, tas nugalės. Tokios pergalės ženklas buvo palaimintojo Jono Pauliaus II gyvenimas. Jis apkabino kryžių ir atkreipė pasaulio dėmesį į gailėstingąją Dievo meilę.

Skaitinyje iš Apaštalų darbų matome Dievo žodžiui parengtą derlingą dirvą. Stepono kalba papiktino Izraelio vyresnius. Po jo nužudymo prasidėjo Jeruzalės Bažnyčios persekiojimas, tikintieji pasklido Judėjos ir Samarijos apylinkėse. Pilypas buvo vienas iš diakonų (*Apd 6, 5*), išrinktų drauge su nužudytoju Steponu. Pilypui, kitaip negu Steponui, pavyksta patraukti savo klausytojų širdis ir įtikinti išganymo reikalingumu. Ši žinia sklinda tolyn ir pasiekia net apaštalus Jeruzalėje. Petras ir Jonas, du ankstyvosios Bažnyčios šulai (plg. *Gal 2, 9*), leidžiasi į kelią rūpindamiesi naujai įtikėjusiais ir siekdami sustiprinti jų tikėjimą. Jie patys neseniai išgyveno Sekmines ir gerai suvokia, koks būtinas kiekvienam krikščioniui asmeninis Šventosios Dvasios sustiprinimas. Pilypo skelbimu ir stebuklingais darbais paruošiama tinkama dirva Dvasios dovanoms priimti. Vis dėlto pats Pilypas nesii- ma melsti Šventosios Dvasios nužengimo. Petras ir Jonas Samarijoje nevykdo stebuklų, bet Šventąją Dvasią teikia. Šiame pasakojime išvelgiame ankstyvosios krikščionių bendruomenės sakramentinį veikimą: „Apaštalai dėjo ant jų rankas, ir tie gavo Šventąją Dvasią.“ Čia nėra tokių ypatingų ženklų kaip per Sekmines Jeruzalėje. Šventoji Dvasia pati pasirenka veikimo kelius, būdus ir žmones.

PABAIGA IR PRADŽIA

Kristaus žengimas į dangų – Šeštinės (A)
Apd 1, 1–11; Ef 1, 17–23; Mt 28, 16–20

Evangelijoje aprašomas paskutinis prisikėlusio Išganytojo susitikimas su mokiniais. Evangelistas nenutyli, jog kai kurie iš jų tebeturi abejonių, nors tiksliau nenusakoma, kuo jie abejoja. Kažin ar ir šitie abejojantieji drauge su kitais mokiniais parpuolė ant žemės? Juk abejonė, panašiai kaip ir kitos nuostatos ar jausmai, reiškiasi per kūno laikyseną. Tačiau Jėzus palieka visiems, tarp jų ir abejojantiems, tą pačią užduotį: „Eikite ir padarykite mano mokiniais visų tautų žmones.“

Kristaus žengimas į dangų yra pasaulinės misijos pradžia, įsakymas eiti į misijas. Mokiniai ne visais laikais laikėsi šio įsakymo. Kai tikėjimas būdavo stiprus, jie leisdavosi į tolimiausius kraštus skelbti Evangelijos, tačiau kai viršų imdavo abejonės, žmonės susitelkdavo į savo poreikius, todėl misijų entuziazmas blėso. Šiandien girdime džiugių ir nerimastingų žinių apie pasaulio krikščionis. Nigerijoje kunigų seminarijos negali sutalpinti norinčių mokytis kandidatų. O Šiaurės Korėjoje, Sudane ar Pakistane dėl Jėzaus vardo persekiojama ir krikščionių laukia kankinystė. Šiandien krikščioniškosios Europos šalys taip pat tampa misijų lauku. Lietuvoje vaisingai darbuojasi misionieriai iš kitų šalių. Privalome užduoti sau klausimą: ar šiandienos Bažnyčia Lietuvoje turi misijų entuziazmo?

Svarbu ne tik tinkamu metu imtis reikalų, bet ir tinkamu metu juos užbaigti. Iš be galo besitęsiančių posėdžių ar diskusijų būna nedaug naudos. Apie tinkamą pabaigą byloja šiandienos iškilmė – Jėzaus žengimas į dangų. Jo darbas žemėje užbaigtas. Daugelį kartų Jėzus po prisikėlimo pasirodė savo mokiniais ir kitiems liudytojams. Mokinių sukrėtimas Jėzų nukryžiuvus buvo toks stiprus, kad tik kartotiniai Prisikėlusiojo pasirodymai galėjo padėti jiems vėl įsitvirtinti tikėjime: „Po savo kančios jis pateikė jiems daugelį įrodymų, kad yra gyvas, per keturiasdešimt dienų jiems rodydamasis ir aiškindamas apie Dievo Karalystę.“ Tai parodo, kad jo darbas įvykdytas. Atsisveikindamas Jėzus paskelbė savo mokiniais: „Jums gerai, kad aš iškeliauju“ (*Jn 16, 7*). Tokie žodžiai gali apstulbinti, tačiau jis yra teisus. Tik dabar, Jėzui iškeliauvus, mokiniai tampa laisvi ir gali jį priimti nauju būdu. Šiandienos iškilmė gali mus pamokyti meno, kaip paleisti ir neprisirišti. Tėvams reikia to mokytis išleidžiant savo vaikus į naują gyvenimo etapą. Panašią patirtį išgyvename gedėdami ir atsisveikindami su brangiais mirusiaisiais.

Iš Šventojo Rašto tekstų suvokiame, kad Jėzaus žengimo į dangų nuotaika buvo džiaugsminga. Atsiskyrimas suvokiamas džiaugsmingai tik tuomet, kai juo grindžiama kita buvimo kokybė ir būdas. Jėzaus žengimas į dangų parengia mokinius Sekminių įvykiui. Reikia išmokti vidujai paleisti, kad būtų galima pasisavinti tai, kas nauja. Prisikėlimo liudytojams ir kitiems Jėzaus mokiniais būtina atsisveikinti su Jėzaus žemiškojo laikotarpio praeitimi. Mokiniais liepiama nelikti stovėti užvertus galvas į dangų. Žemiškasis Jėzaus laikotarpis praėjo ir nebegrįš. Nėra prasmės jo ilgėtis ar norėti jį grąžinti. Tačiau vidinis neprisirišimas ir išsilaisvinimas anaipol nereiškia užmiršimo. Dabar mokiniai kviečiami susieti žemiškąją buvimo su Jėzumi patirtį su Prisikėlusiojo patirtimi. Jis ir po žengimo į dangų lieka su mumis. Galioja Jėzaus žodžiai: „Štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos.“

Pirmajame skaitinyje iš Apaštalų darbų Dangun žengimo slėpinys aprašomas kaip vaizdas. Jis žadina mūsų vaizduotę, jis įkvėpė ir daugybę menininkų, vaizdavusių Dangun žengimo sceną. Paveiksluose matome, kad žmonės neįstengia sulaukyti į dangų žengiančio Viešpaties. Antrajame skaitinyje iš Laiško efeziečiams prašoma išminties ir šviesos pažinti slėpinį: „Tėvas prižadino Kristų iš numirusių ir pasodino danguose savo dešinėje.“ Evangelistas Matas įsitikinęs dangun žengimo faktu, tačiau nesistengia pavaizduoti, kaip tai įvyko. Jis sutelkia dėmesį į Jėzaus paliepiamą krikštyti ir mokyti pasaulį. Verta atkreipti dėmesį į žodžius, pabrėžiančius visuotinumą: „visa valdžia“, „visų tautų žmones“, „per visas dienas“. Labai svarbus Jėzaus pažadas „liksiu su jumis“. Tai Mato Evangelijos leitmotyvas: jį randame Evangelijos pradžioje ir pabaigoje. Kristaus pažadas būti su mumis per visas dienas yra Evangelijos pirmajame skyriuje aprašyto Mesijo gimimo pažado išpildymas. Angelas sako Juozapui, kad kūdikio vardas bus Emanuelis, o tai reiškia „Dievas su mumis“ (*Mt 1, 23*). Dangun žengimas užbaigia Kristaus misiją žemėje regimuoju būdu, tačiau drauge pradeda misiją neregimuoju būdu. Viena vertus, Kristus iškeliauja grįždamas pas Tėvą, kita vertus, mokiniai iškeliauja skelbti į visą pasaulį. Dangun žengimu užbaigiama Mato evangelija apie Kristaus gyvenimą; drauge tai yra pradžia Bažnyčios veiklos, tęsiant Jėzaus patikėtą misiją. Kristaus žengimas į dangų simbolizuoja jo žmogystės pašlovinimą; tai drauge reiškia džiugų laukimą ir pasitikėjimą, kad prisikėlęs Viešpats nepaliks pasaulio, bet patrauks jį į dangų.

Jono Pauliaus II beatifikacija

(KAP, KAI) Jono Pauliaus II beatifikacijos iškilmės prasidėjo balandžio 30-osios šeštadienio vakarą Romos *Circus Maximus* aikštėje. Apie 200 tūkst. susirinkusių maldininkų klausėsi buvusių artimų Jono Pauliaus II bendradarbių ir jo užtarimo malonę patyrusios vienuolės liudijimų. Buvęs ilgametis Vatikano spaudos salės direktorius Joaquinus Navarro Vallsas išreiškė gilų dėkingumą dėl šio popiežiaus visu gyvenimu Dievui tarto „taip“. „Ačiū, Jonai Pauliau II, už tą šedevrą, kurį Dievo padedamas įgyvendinai savo gyvenimu“, – sakė 21 metus tarnavęs jo atstovas žiniasklaidai J. Navarro Vallsas. Pasak jo, norint suprasti šį popiežių, reikia pirmiausia suprasti Dievo gailėtingumą. Jis taip pat pabrėžė, kad Jonas Paulius II kas savaitę eidavo išpažinties, suvokdamas, jog žmogus vien savo jėgomis negali savęs nuskaistinti. Malda jam buvo poreikis, be kurio negalėjo gyventi. Privačioje koplyčioje ant Jono Pauliaus II maldos klaupito buvo daugybė popierėlių su maldų intencijomis iš viso pasaulio.

Prancūzė vienuolė Marie Simon Pierre pasakojo, kaip ji 2005 m. birželio 3-osios naktį Jono Pauliaus II užtarimu staiga išgijo nuo Parkinsono ligos, kuri jai buvo diagnozuota prieš ketverius metus. Stebuklas įvyko praėjus dviem mėnesiams po Jono Pauliaus II mirties.

Kardinolas Stanisławas Dziwiszas, 40 metų tarnavęs Karolio Wojtyłos, po to popiežiaus Jono Pauliaus II asmeniniu sekretoriumi, dėkojo už greitą beatifikacijos procesą. Pasak jo, Jonas Paulius II paskelbtas palaimintuoju todėl, kad žemėje gyveno kaip šventasis. Kardinolas išskyrė dvi didžiąsias Jono Pauliaus II meiles: pirmoji buvo Dievas, kurio akivaizdoje jis buvo nuolat paniręs; kita jo meilė buvo žmonės, ypač jaunimas.

„Šiandien popiežius, kurį prieš šešerius metus palaidojome, vėl grįžta pas mus“, – sakė Krokuvos arkivyskupas aidint plojimams. Jis priminė, jog lenką popiežių netrukus pamilo romiečiai, o baigiantis pontifikatui net nekrikščionys jį vadino savu. Kardinolas S. Dziwiszas prisiminė, kad du kartus matė popiežių įpykusį, tačiau tam buvo rimta priežastis: 1993 m. Sicilijoje, Agrigente, jis griežtai protestavo prieš organizuotą nusikalstamumą ir 2003 m. pradžioje, kai per *Viešpaties angelo* maldą įspėjo nepradėti Irako karo.

Antrąją maldos budėjimo dalį pradėjo popiežiaus vikaras Romos miestui kardinolas Agostino Vallini. Jis apibūdino Joną Paulių II kaip vilties pranašą: praėjus šešeriems metams po jo mirties, šio didžio popiežiaus atminimas tebėra gyvas Bažnyčioje ir pasaulyje. Jono Pauliaus II atminimas nereiškia grįžimo į praeitį, bet iškelia jo žmogiškąjį ir dvasinį paveldą kaip paraginimą ateičiai. Šioje budėjimo dalyje apmąstyti Jono Pauliaus II įvesti rožinio Šviesos slėpiniai. Į renginį videotiltu buvo įsijungę maldininkai, susibūrę penkiose pasaulyje garsiose šventovėse Lenkijoje, Tanzanijoje, Libane, Meksikoje ir Portugalijoje. Pabaigoje popiežius Benediktas XVI, sekęs maldos budėjimą iš Kastelgandolfo rūmų, perdavė dalyviams palaiminimą. Maldos budėjimas tęstas naktį aštuoniose didelėse Romos bažnyčiose.

Sekmadienio rytą Šv. Petro aikštė buvo atidaryta tikintiesiems jau nuo ankstyvo ryto, į iškilmes susirinko daugiau kaip milijonas maldininkų. Beatifikacijos Mišių pradžioje popiežius Benediktas XVI paskelbė: Dievo tarnas popiežius Jonas Paulius II nuo šiol gali būti vadinamas palaimintuoju. Popiežius Benediktas XVI nustatė naujojo palaimintojo minėjimo dieną, tai spalio 22-oji – Jono Pauliaus II įngreso diena 1978 m. Aidint entuzias-

tingiems šimtų tūkstančių maldininkų plojimams, buvo atidengtas naujojo palaimintojo atvaizdas ant Šv. Petro bazilikos fasado – 1995 m. jo nuotrauka. Prie altoriaus atnešta naujojo palaimintojo kraujo relikvija. Popiežius Benediktas XVI savo pamokse sakė, kad Jonas Paulius II atvedė Bažnyčią į trečiąjį tūkstantmetį ir suteikė jai naujus orientyrus ateičiai. Beatifikacijos iškilmų metu Benediktas XVI vilkėjo savo pirmtako liturginiais drabužiais. Jis aukojo Mišias su naujojo palaimintojo Mišių taure. Mišias drauge su kardinolais koncelebravo abu Jono Pauliaus II asmeniniai sekretoriai: dabartinis Krokuvos arkivyskupas kardinolas Stanisławas Dziwiszas ir Lvovo arkivyskupas Mieczysławas Mokrzyckis. Komuniją tikintiesiems dalijo apie tūkstantis kunigų.

Gegužės 2 d. Šv. Petro aikštėje Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Tarcisio Bertone aukojo padėkos Mišias. Jis vadino naująjį palaimintąjį žmogaus orumo gynėju, taip pat iškėlė Jono Pauliaus II indėlį į naująją evangelizaciją, ekumeninių ir tarpreliginių santykių stiprinimą. Pasak kardinolo Bertones, popiežius Jonas Paulius II iškėlė Katalikų Bažnyčios autoritetą pasauliniu mastu. Jis ypač dėkojo už Jono Pauliaus II vaisingą dialogą su jaunimu. Mišių pradžioje Krokuvos kardinolas Stanisławas Dziwiszas Lenkijos Bažnyčios ir dalyvaujančių maldininkų vardu padėkojo už Jono Pauliaus II beatifikaciją.

Pirmadienio vakare karstas su Jono Pauliaus II palaikais galutinai perkeltas į Šv. Sebastijono koplyčią Šv. Petro bazilikoje. Pasibaigus beatifikacijos apeigoms, karstas palaidotas po dešiniojoje navoje esančios koplyčios altoriumi. Prieš tai šimtai tūkstančių tikinčiųjų pagerbė palaimintojo palaikus, jau tapusius relikvijomis. Laidojimo apeigoms vadovavo Šv. Petro bazilikos arkikunigas kardinolas Angelo Comastri.

Instrukcija *Universae Ecclesiae del motu proprio Summorum Pontificum* taikymo

(KAP, KAI) Gegužės 13 d. Vatikane paskelbta instrukcija *Universae Ecclesiae del 2007 m. paskelbto popiežiaus Benedikto XVI dokumento motu proprio Summorum Pontificum* taikymo. Instrukciją pasirašė Vatikano komisijos *Ecclesia Dei* pirmininkas kardinolas Williamas Levada, kuris drauge yra Tikėjimo mokymo kongregacijos prefektas. Šventojo Sosto spaudos salės paaiškinimo notoje teigiama, kad naujoji instrukcija turi pasitarnauti siekiant Bažnyčios vienybės. Popiežiškosios komisijos *Ecclesia Dei* parengta instrukcija siekiama padėti deramai interpretuoti Benedikto XVI dokumentą *Summorum Pontificum*. Spaudos salės notoje primenama, jog instrukcija buvo popiežiaus aprobuota balandžio 8-ąją, o pasirašyta balandžio 30-osios data, kai minimas šventasis Pijus V, kurio pontifikato metu publikuotas „Tridento Mišiolas“. Faktas, kad instrukcija išleista praėjus beveik ketveriems metams po *motu proprio Summorum Pontificum* paskelbimo, paaiškinamas popiežiaus dokumente nurodytu trejų metų laikotarpiu, per kurį pasaulio vyskupai turėjo pareikšti savo pastabas Apaštala Sostui.

Naujoje Popiežiškosios komisijos *Ecclesia Dei* instrukcijoje primenama Romos Mišiolio istorija iki jo paskutinio leidimo 1962 m., taip pat 1970 m. Pauliaus VI Mišiolas. Pabrėžiama, jog kalbama apie dvi Romos rito formas, apibrėžiamas kaip įprastinė (ordinarinė) ir ypatingoji (ekstraordinarinė). Abi šios formos išreiškia tą patį Bažnyčios tikėjimą. Pabrėžiama, kad ekstraordinarinę formą dera pagarbiai išlaikyti atsižvelgiant į jos seną ir garbingą taikymą. Dokumento *Summorum Pontificum* tikslas buvo suteikti visiems tikintiesiems galimybę dalyvauti seniausios versijos, laikomos vertingu ir saugotinu turtu, Romos liturgijoje.

Instrukcijoje primenama Popiežiškosios komisijos *Ecclesia Dei* užduotys ir kompetencija, šioje srityje vykdamas jai popiežiaus patikėtą atstovavimo valdžią. Komisija gali spręsti bylas dėl skundų, jei ordinarų sprendimai būtų priešingi *motu proprio Summorum Pontificum* nutarimams. Komisijos kompetencijai taip pat priklauso rūpintis liturginių tekstų leidyba ekstraordinarinei Romos rito formai, įtraukiant naujai paskelbtiems šventiesiems skirtus liturginius tekstus.

Pabrėžiama vyskupijų vyskupų kompetencija įgyvendinant *motu proprio*, primenama, kad, esant prieštaravimams, sprendžiamoji galia priklauso komisijai *Ecclesia Dei*. Naujojoje instrukcijoje taip pat paaiškinama, ką reiškia dokumente *Summorum Pontificum* minėta sąvoka „pastovi tikinčiųjų grupė“. Tokiai grupei gali priklausyti ne tik tos parapijos, bet ir įvairių parapijų, net vyskupijų tikintieji. Nenustatomas konkretus minimalus tokios tikinčiųjų grupės dydis, tai paliekama apibrėžti ganytojams. Instrukcijoje raginama didžiadvasiškai priimti grupes, kurios prašo suteikti galimybę dalyvauti Mišiose ekstraordinarine Romos rito forma, taip pat atsižvelgti į kunigus, prašančius galimybės celebruoti ekstraordinarine forma atskiromis progomis su kai kuriais tikinčiaisiais.

Labai aiškiai pabrėžiamas lojalumo reikalavimas: tikintieji, prašantys švęsti liturgiją ekstraordinarine forma, negali priklausyti grupėms ar remti tokias, kurios priešintųsi įprastinės (ordinarinės) liturgijos šventimo formos galiojimui ar legalumui arba priešintųsi popiežiaus kaip aukščiausio Visuotinės Bažnyčios ganytojo valdžiai. Tai aiškiai prieštarautų Bažnyčios vienybės siekiui, kuriam skiriamas Benedikto XVI *motu proprio Summorum Pontificum*.

Dokumente tvirtinama, jog kunigas, galintis aukoti Mišias ekstra-

ordinarine apeigų forma, turi būti laisvas nuo kanoninių kliūčių, taip pat pakankamai gerai mokėti lotynų kalbą, idant suprastų, ką sako ir ką daro. Raginama, kad vyskupai garantuotų atitinkamą seminarijų aliumnų parengimą, o tokiu atveju, jeigu trūktų tinkamų kunigų, raginama kreiptis į kunigus, priklausančius Popiežiškosios komisijos *Ecclesia Dei* įkurtiems institutams, kasdien taikančius ekstraordinarinę apeigų formą.

Instrukcijoje nurodoma, kad kiekvienas vyskupijos ar vienuolijos kunigas gali aukoti Mišias ekstraordinarine forma, nedalyvaujant žmonėms, ir tam nereikia vyresniųjų leidimo. Taip pat pateikiamos liturginės normos ir aptariama galimybė naudoti Mišių skaitinius šiuolaikinėmis kalbomis. Aptariama galimybė dvasininkams naudotis iki Vatikano II Susirinkimo reformos naudotu lotyniškuoju brevijoriumi. Dėl Šventimų sakramento teikimo naudotis senosiomis liturginėmis knygomis leidžiama tik institutuose, priklausančiuose komisijai *Ecclesia Dei*.

Esminė naujovė yra leidimas ekstraordinarine forma švęsti liturgiją nuo Didžiojo ketvirtadienio iki Velykų sekmadienio. Keliama sąlyga, kad būtų tam tinkamas kunigas. Iki šiol šis leidimas galiojo tik apibrėžtomis institucijoms ir grupėms. Jos galėdavo švęsti *Triduum Sacrum* liturgiją senąja forma tik tokiu atveju, jei ir per likusį metų laiką Mišiose laikydavosi 1962 m. liturginių tekstų. Pagal naująsias gaires ateityje atskirais atvejais nuo Didžiojo ketvirtadienio iki Velykų sekmadienio papildomai be pamaldų ordinarine forma leidžiamos apeigos ekstraordinarine forma. Jei nėra bažnyčios ar koplyčios, kurią būtų galima skirti išskirtinai ekstraordinarinės formos pamaldoms, klebonai ir ordinarai raginami ieškoti tinkamų sprendimų.

Šv. Petro bazilikoje Mišios ekstraordinarine apeigų forma

(KAP) Gegužės 15 d., netrukus po instrukcijos *Universae Ecclesiae* paskelbimo, Šv. Petro bazilikos apsidėje prie Katedros altoriaus kardinolas Walteris Brandmülleris vadovavo Mišioms ekstraordinarine apeigų forma. Iki šiol, po 2007 m. paskelbto *motu proprio Summorum Pontificum*, ekstraordinarine Romos apeigų forma Mišios buvo aukojamos tik šoninėse Šv. Petro bazilikos koplyčiose. Šios Mišios aukotos užbaigiant tarptautinį kongresą, kuriame nagrinėtas senųjų apeigų taikymas popiežiaus Benedikto XVI leidimu. Kongreso organizatoriai – asociacija „Jaunimas ir tradicija“, taip pat Šv. Petro kunigų brolijai artima draugija *Amicizia Sacerdotale Summorum Pontificum*.

Popiežius ragina liturgijoje derinti tradiciją ir pažangą

(KAP) Gegužės 6 d. Benediktas XVI audiencijoje priėmė kongreso, surengto Popiežiškojo šv. Anzelmo liturgijos instituto 50-mečio proga, dalyvius. Kalbėdamas liturgistams, Šventasis Tėvas nurodė vengti pernelyg skubotų reformų, taip pat nesuabsoliutinti tradicijos. Pasak jo, liturgija gyvuoja išlaikant deramą santykį ir tęstinumą tarp sveikos tradicijos ir teisėtos pažangos. Popiežius priminė, jog praeityje tradicija ir pažanga liturgijoje dažnai būdavo netinkamai supriešinamos. Iš tikrųjų šios abi sąvokos priklauso viena nuo kitos: tradicijoje tam tikru būdu visuomet glūdi ir pažanga. Deja, liturgija net ir ganytojų ar liturgikos specialistų pernelyg dažnai būdavo suvokiama kaip reformos objektas, o ne kaip subjektas, galintis pats reformuoti krikščioniškąjį gyvenimą. Benediktas XVI priminė, kad Vatikano II Susirinkimo tėvai sveikos tradicijos ir teisėtos pažangos sąvokomis siekė išreikšti pusiausvyrą tarp didžios praeities liturginės tradicijos ir jos ateities plėtos.

Evangelizacija nepaisant persekiojimų

(KAP, KAI) Gegužės 14 d. Benediktas XVI audiencijoje kalbėjo popiežiškųjų misijų organizacijų atstovams. Audiencijoje dalyvavo taip pat naujasis Tautų evangelizavimo kongregacijos prefektas arkivyskupas Fernando Filoni. Pasak popiežiaus, Bažnyčia neturi leisti įbauginama smurto prieš krikščionis; tai neturi susilpninti tikėjimo skelbimo pastangų. Krikščionys negali prarasti drąsos, net jei šiuo metu jie yra labiausiai dėl savo tikėjimo persekiojama religinė grupė. Benediktas XVI taip pat išreiškė susirūpinimą dėl globalizacijos padarinių. Globalizacija besivystančiuose kraštuose dažnai susijusi su neproporcingu pelno siekimu, ir tai padidina vargšų, pabėgėlių ir prispaustųjų skaičių. Šių naujų vergystės formų akivaizdoje Bažnyčia privalo su nauju entuziazmu skelbti Dievo karalystę kaip teisingumo, taikos, laisvės ir meilės karalystę. Popiežius atkreipė dėmesį, kad ir vadinamajame pirmajame pasaulyje atsirado naujų problemų. Nors tos visuomenės turtingos ir jose klesti gerovė, tačiau jos nėra visiškai tikros dėl ateities.

Popiežius pabrėžė, jog, norėdami vykdyti evangelizaciją, krikščionys turi iš tikrųjų tikėti, kad Dievo žodis yra išganinga tiesa, kurios kiekvienam žmogui reikia visais laikais. Šis įsitikinimas turi būti tvirtai įsišaknijęs gyvenime. Tik giliai įsišaknijus Kristuje ir jo žodyje, galima atsilaikyti pagundai paversiti evangelizaciją vien tik socialiniais projektais, nutylint transcendentinį išganymo matmenį. Evangelizacijos tarnystė reikalauja meilės skelbti ir liudyti, o ta meilė gali būti paženklinta net kankinyste.

Popiežius apie lytiškumo prasmę

(KAP, KAI) Gegužės 13 d. popiežius audiencijoje priėmė Popiežiškojo

Jono Pauliaus II santuokos ir šeimos studijų instituto atstovus, švenčiant šio instituto trisdešimtmetį. Benediktas XVI ragino atsakingai žvelgti į lytiškumą. Gilesnis lytiškumo žavesys išsiskleidžia per meilę, kuri nesitenkina savimi, bet yra atvira šeimos kūrimui. Mylintieji vienas kitą turi nuolat suvokti, kad jie patys už savo gyvenimą turi būti dėkingi savo tėvams ir galiausiai Dievui Kūrėjui. Pasak popiežiaus, šiandienė seksualumo drama kyla iš to, kad jis dažnai apribojamas tik savo kūnu ir emocijomis. Ten, kur seksualumas atsiejamas nuo ryšio su Dievo kūryba, kūnas maištauja prieš žmogų. Šiomis aplinkybėmis kūnas tampa vien objektu, kurį pasisavina kitas. Siksto koplyčioje vykusioje audiencijoje Michelangelo sukurtų freskų fone popiežius aiškino, kad žmogiškasis kūnas yra tikros meilės išraiška. Šiandien žmonija yra linkusi žvelgti į kūną kaip į nepaslinkią medžiagą, priešingą žmogaus dvasios laisvei ir žinioms. Tačiau renesanso menininko freskose vaizduojamos figūros kupinos šviesos, gyvybės ir spindesio. Pasak popiežiaus, šiais kūriniais Michelangelas norėjo parodyti, kad mūsų kūnuose glūdi slėpinys, juose reiškiasi ir veikia dvasia.

Mafijos nariai nebus laidojami katalikiškai

(KAP) Gegužės 14 d. Neapolio arkivyskupas kardinolas Crescenzo Sepe paskelbtame laiške savo arkivyskupijos kunigams patvirtino draudimą katalikiškai laidoti mafijos narius. Kardinolas laiške pabrėžė, jog mafijos nariai taip pat negali būti Krikšto, Sutvirtinimo tėvais arba santuokos liudytojais. Italijos vyskupų konferencijos dienraštyje *L'Avvenire* džiugiai pritariama šiai nuostatai. Komentare rašoma, jog organizuoto nusikalstamumo nariai verčiami susimąstyti ir izoliuojami nuo kultūrinės aplinkos, linkusios žvelgti į mafijos narius kaip į „gerus krikščionis“.

Popiežiškoji mokslų akademija apie klimato kaitą

(KAP) Gegužės pradžioje Popiežiškoji mokslų akademija paskelbė ataskaitą, kurioje konstatuojama klimato kaita stebint ledynų tirpimą įvairiose pasaulio vietose. Balandžio mėnesį Vatikane tarptautiniame simpoziume nagrinėti

ledynų tirpimo reiškiniai. Pasak ataskaitos, Alpėse nebeliko pusės ledynų masės, o Himalajuose ištirpo tūkstančiai mažesnių ledynų. Klimato tyrėjai kreipiasi į visas tautas, ragindami neatidėliojant imtis priemonių, kad būtų sumažintos klimato kaitos priežastys. Jų ataskaita pateikta taip pat Benediktui XVI.

Nauji leidiniai

Origenas. Giesmių giesmės homilijos. – Vilnius: Aidai, 2011 / Mystica christiana II. – 328 p., bibliografija, rodyklės, iliustruota.

„Origenas buvo tikras mokytojas ir kaip tokį jį nostalgikai bei jautriai prisimindavo jo mokiniai – jis buvo ne tik išskirtinis teologas, bet ir pavyzdinis mokymo, kurį perduodavo, liudytojas... Užsiimti teologija jam iš esmės reiškė aiškinti ir suprasti Raštą; galima pasakyti, kad jo teologija yra tobula teologijos ir egzegezės santarvė“, – taip vienoje iš savo homilijų Origeną apibūdino Benediktas XVI.

Iš šios santarvės kilo tūkstantmečių iššūkius atlaikiusi krikščioniškosios mistikos kalba. Origenas ją sukūrė aiškindamas Giesmių giesmę. Dramatiška, išsiskyrimų ir grįžimų perpinta Sužadėtinės ir Sužadėtinio meilės istorija buvo perskaityta kaip pasakojimas apie Sielą ir Kristų – vienas kitą viliojančius, vienas kito ieškančius ir galiausiai amžiams susivienijančius viso pasaulio atnaujinime.

Gyvi ir gaivūs krikščionybės III šimtmečio tekstai išsamių komentarų dėka šiame leidinyje įgauna naujų prasmų – iškyla jų sąsajos su gnosticizmu ir žydiškąja egzegeze, su platonizmu ir stoikų filosofija, su ankstyvosios Bažnyčios kasdiena ir nelengva įtampa tarp giliai išsilavinusių ir „paprastų“ tikinčiųjų.

Piero Lazzarin. Šventųjų knyga. Mažoji enciklopedija su Jono Pauliaus II paskelbtais šventaisiais. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2011. – 672 p.

Apie šventuosius rašyti ir pasakoti nėra lengva, tačiau šios knygos autorius sugebėjo rasti tam tinkamą toną. Aiškiu ir nelėkštu stiliumi, tiek apsiribodamas trumpu pristatymu, tiek gilindamasis į savo pasakojimo veikėją, autorius pateikia visus žinomus faktus apie beveik 200 šventųjų, sugebėdamas nupiešti netgi labai realius jų paveikslus.

Tai enciklopedija, kurioje abėcėlės tvarka sudėti pasakojimai ne tik apie ankstesnių laikų, jau gerai žinomus ir populiarius, bet ir apie šių dienų popiežiaus Jono Pauliaus II paskelbtus šventuosius. Skaitytojas čia ras ir Lietuvos ar iš Lietuvos kilusių šventųjų gyvenimo aprašymų. Knygos priede – šventieji kiekvieną metų dieną, jų globojamos profesijos, šalys, vardų reikšmės.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

vysk. Gintaras Grušas
kun. Ričardas Doveika

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 750 egz.

ISSN 1392-6098

© 2011, „Bažnyčios žinios“